

**Informe
Les Corts 2016**

www.elpanoramic.org

Un projecte promogut per:

Amb el suport de:

Autors/es: Fidel González, Oriol Alonso i Hungria Panadero.

Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia

Maig 2017

Contingut

1. Presentació.....	4
2. El Panoràmic	6
3. Resum executiu	9
4. Les organitzacions de Les Corts.....	10
4.1 Tipus d'organització	11
4.2 Àmbit territorial d'actuació	13
4.3 Àmbit sectorial d'actuació	15
4.4 Articulació.....	17
4.5 Instruments i eines associatives	19
4.6 El suport de Torre Jussana	21
5. Les persones	22
5.1 Persones sòcies	22
5.2 L'assemblea i la junta directiva.....	25
5.3 Persones voluntàries	27
5.4 Persones col·laboradores.....	29
5.5 Persones actives	31
5.6 Persones remunerades	31
5.7 La participació de dones i homes	34
6. Espais i equipaments.....	36
7. Els recursos econòmics	42
7.1 Volum d'ingressos i resultats econòmics	42
7.2 Fonts de finançament.....	44
7.3 Banca ètica	50
8. Reptes de futur	52

9. Annexos	58
9.1 Fitxa tècnica	58
9.2 Entitats impulsores	59
9.3 Fonts consultades	60

1. Presentació

El sector associatiu és un dels motors de Catalunya. Les associacions són escoles de democràcia i de ciutadania activa, agents generadors de cohesió social i espais de lluita per la transformació social i pel benestar de la ciutadania. Per tot plegat, són un motor que cal cuidar, mantenir en un bon estat i fomentar que sigui capaç de créixer i millorar.

La diversitat de les entitats és una de les principals fortaleeses del sector però per treure'n el màxim profit cal gestionar-la correctament. Per això, des de les pròpies associacions s'ha generat l'impuls necessari per aconseguir dades reals i exhaustives. El resultat d'aquest impuls és **El Panoràmic**, considerat una "selfie" panoràmica del teixit no lucratiu, és a dir, feta per les pròpies entitats.

Amb aquesta publicació es presenta i fa públic l'informe de resultats de la tercera edició del Panoràmic. Una feina col·laborativa entre entitats i administracions, a partir de les dades proporcionades per més de 2.000 associacions del país. Cal posar de manifest l'esforç de les entitats impulsores: l'Observatori del Tercer Sector, la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, la Fundació Pere Tarrés i la Fundació Bancària La Caixa que, conjuntament amb el lideratge de Consell d'Associacions de Barcelona i el suport de l'Ajuntament de Barcelona i la Direcció general d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, entre d'altres administracions, han consolidat el Panoràmic com una eina al servei del sector.

El Panoràmic permet analitzar i consolidar dades sobre l'evolució del teixit associatiu a nivell català i barceloní. Una informació molt valuosa, pel fet que permet veure amb claredat quins són els punts forts, els punts febles i els reptes de futur del sector. Conèixer aquesta realitat serà útil, també, per millorar les actuacions de suport al teixit associatiu que es realitzen des de diferents agents, a més d'oferir una recerca potent sobre el sector al món acadèmic, mitjans de comunicació i societat en general.

Aquesta nova edició del Panoràmic s'edita, un any més, en el marc de la segona època dels Dossiers Barcelona Associacions, una col·lecció de Torre Jussana pensada per publicar estudis, informes i reflexions sobre el sector associatiu. Com en l'anterior edició és en format electrònic. Paral·lelament, a www.elpanoramic.org

està disponible l'aplicatiu que permet consultar les dades amb més detall per tal de garantir que la màxima utilitat d'aquestes.

Esperem, doncs, que El Panoràmic sigui una eina efectiva per ajudar a les entitats a continuar creixent i que aquest esforç es concreti en noves i millors eines per al seu desenvolupament. Per què la millora de les associacions és clau per seguir millorant els diferents territoris i sectors i, en conseqüència, la ciutat i el conjunt del país.

Seguirem donant-vos suport a la bona feina que feu des de les associacions!

Fernando Pindado

Comissionat de Participació de l'Ajuntament de Barcelona

Bernat Valls

Director General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Montserrat Morera

Presidenta del Consell d'Associacions de Barcelona

2. El Panoràmic

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB- i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona. Aquesta iniciativa que neix del mateix món no lucratiu aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució.

Després de tres edicions, el Panoràmic es consolida com una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu a través de la seva visió transversal i les sèries de dades que es van generant, les quals permeten establir reptes i elements de millora alhora que comencen a dibuixar tendències.

La presència del Panoràmic en el món associatiu català cada vegada és més estesa. Any rere any el coneixen més organitzacions, augmenta la participació i es posa de manifest el seu valor d'aportació, com és la visibilitat d'un sector sovint invisible i la millora de les entitats a partir de les dades de conjunt. Un reflex de l'espai que ocupa el Panoràmic en el món no lucratiu es pot trobar en el fet que prop del 40% dels qüestionaris per a la recollida d'informació han estat realitzats personalment per les presidències de les entitats.

La primera edició del Panoràmic, l'any 2014, es va realitzar a la ciutat de Barcelona i va comptar amb prop de 800 respostes. Des del 2015 s'ha dut a terme l'extensió del Panoràmic a tota Catalunya. En l'edició 2016 el resultat ha estat una participació de 2.200 entitats no lucratives a tota Catalunya de les quals 1.200 es troben ubicades a la ciutat de Barcelona, xifra que contribueix a definir el mapa del món no lucratiu català, el qual continuarà completant-se en les properes edicions.

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts.

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades.

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social.

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política.

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat.

El Panoràmic treballa des dels valors de sector tot innovant el procés de recerca.

Els elements metodològics d'innovació que caracteritzen el Panoràmic són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En el Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis el Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

3. Resum executiu

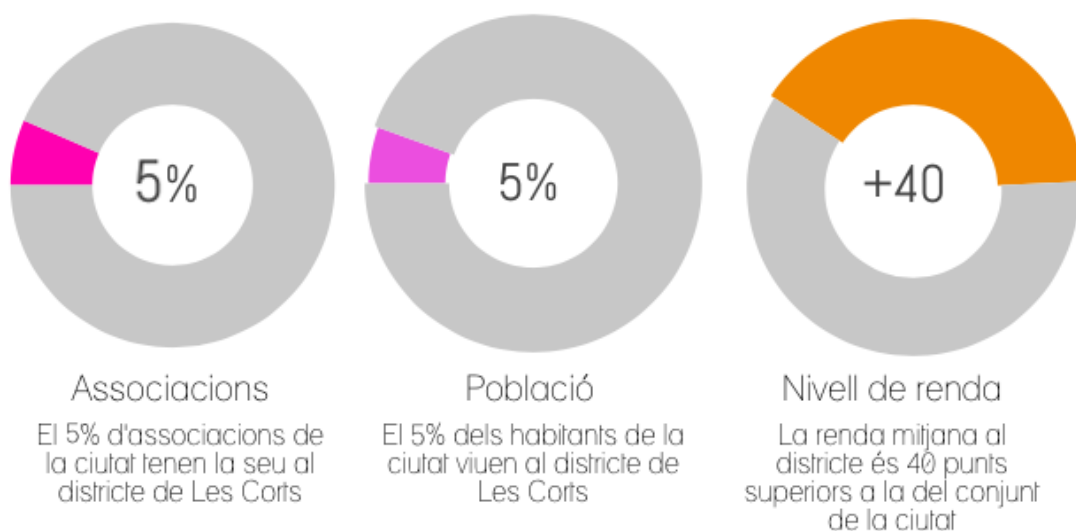
- ✓ El districte de Les Corts compta amb una estimació de 311 organitzacions, una per cada 263 habitants.
- ✓ El 23% de les organitzacions del districte desenvolupa la seva activitat en l'àmbit cultural, el 21% en l'àmbit de la formació i l'educació, i el 20% en l'àmbit d'acció social.
- ✓ El 83% de les organitzacions del districte són associacions de base. El 67% s'articulen formant part d'una plataforma de segon nivell o superior.
- ✓ El 72% de les organitzacions fan gran part de la seva activitat a la ciutat de Barcelona.
- ✓ El 29% de les associacions compta amb d'entre 3 i 30 associats/des, i un 21% d'organitzacions compta amb més de 250 socis/es.
- ✓ Les dones representen el 50% de les persones associades a les organitzacions del districte. Una paritat que es manté a l'assemblea -48%- i a la Junta Directiva -52%-. Les dones ocupen el 42% de les presidències.
- ✓ El 66% de les entitats de Les Corts compten amb persones voluntàries. El més habitual és que comptin entre 11 i 20 persones voluntàries -32%-
- ✓ El 77% de les entitats del districte compten amb persones remunerades.
- ✓ El 39% de les entitats de Les Corts tenen la seu en un espai públic cedit, el 20% en un espai llogat i el 13% a un domicili particular d'una persona membre de l'entitat. El 37% de les associacions de base desitgen modificar el tipus de titularitat de la seva seu.
- ✓ El 46% d'organitzacions va tenir uns ingressos entre inferiors a 15.001 €. Els recursos propis van representar la principal font de finançament -60%- seguit del finançament públic -29%-.
- ✓ Els tres reptes prioritaris de l'associacionisme segons les organitzacions de Les Corts són: l'ampliació i implicació de la base social, el reconeixement social i de l'administració, i la consolidació del finançament.

4. Les organitzacions de Les Corts

El districte de les Corts està configurat per tres barris: les Corts, la Maternitat i Sant Ramón i Pedralbes. La seva situació al sector sud-oest de la ciutat i amb l'eix de la Diagonal que el vertebrava de cap a cap, fa que el districte sigui una de les portes d'entrada de la ciutat. A més, alberga la zona universitària on hi són presents entitats d'estudiants diverses.

S'estima que en el districte hi ha un total de 311 associacions, és a dir, el 5% de les associacions de la ciutat tenen la seu a les Corts, sent el districte que agrupa el 5% de la població de Barcelona ciutat. A partir de les dades del padró es pot establir que aproximadament hi ha 1 associació per cada 263 habitants.

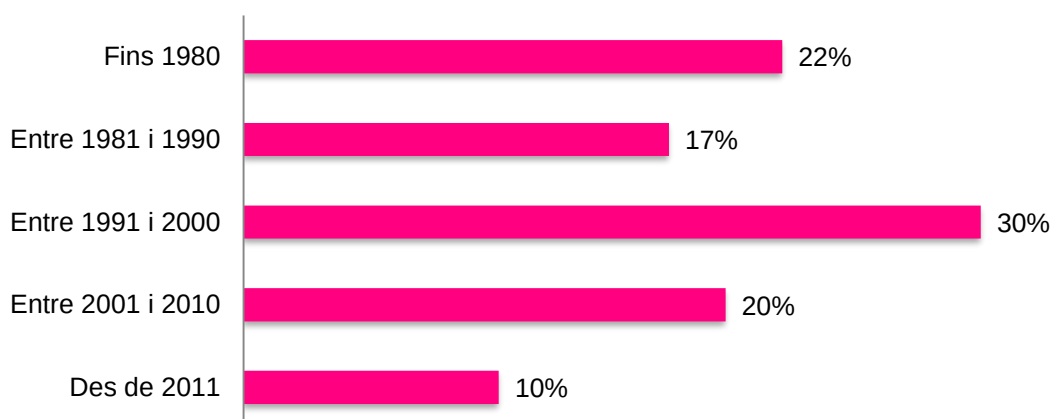
Infografia 1 Associacionisme a Les Corts

L'any de constitució de les entitats del districte es concentra en una tercera part -30%- a la dècada dels anys 90. No obstant això, el 22% van estar constituïdes abans dels anys 80 i un 20% durant la primera dècada del segle XXI. Aquests resultats marquen una tendència diferenciada a la del conjunt de l'associacionisme de la ciutat, caracteritzat perquè el 41% de les organitzacions van ser constituïdes en el segle XXI davant del 30% en el cas de Les Corts.

L'edat mitjana de les entitats del districte és de 26,9 anys, lleugerament per sobre de la que mostra el conjunt de la ciutat -25,3 anys-.

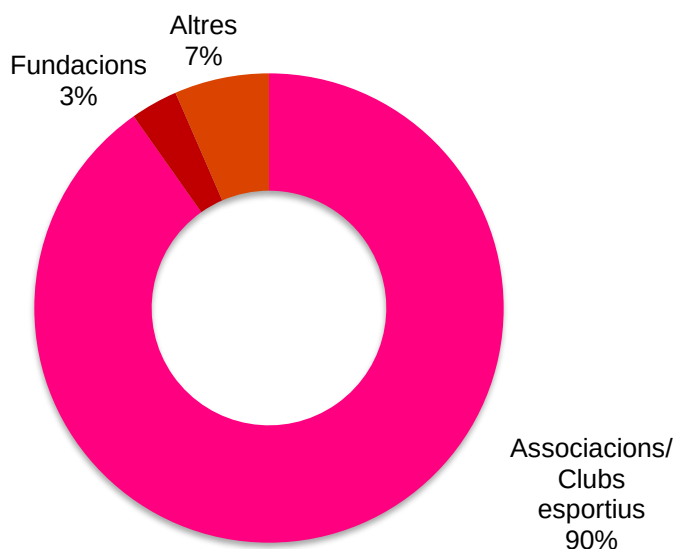
Gràfic 1 Any de constitució de les entitats de Les Corts

4.1 Tipus d'organització

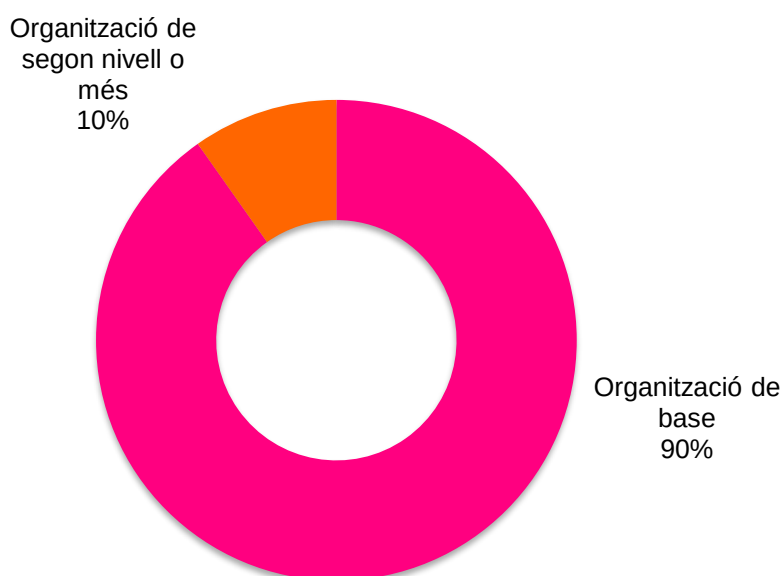
La majoria de les entitats analitzades per aquest informe té forma jurídica d'associació, federació o club esportiu -90%-, el 3% són fundacions i el 7% estan classificades com a "altres" (cooperatives sense ànim de lucre, entitats sense forma jurídica, partits polítics i d'altres formes organitzatives). Cal tenir en compte que les associacions són l'objecte d'estudi principal d'aquesta recerca i per tant, poden estar sobre representades respecte a la distribució real del districte pel que fa a fundacions, associacions i altres formes jurídiques.

Gràfic 2 Forma jurídica de les organitzacions de Les corts analitzades

El 90% de les organitzacions del districte són de base, és a dir, agrupen persones, mentre que el 10% són de segon nivell o superior, com ara les federacions i coordinadores, i agrupen entitats.

Gràfic 3 Nivell de l'organització

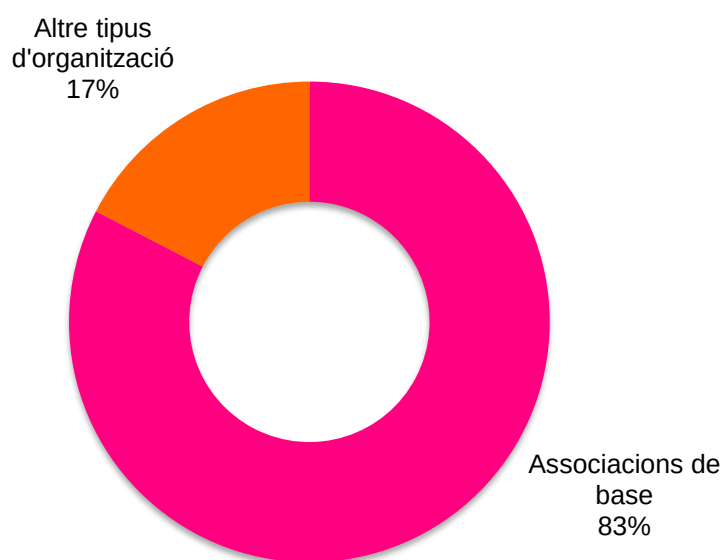

Entre la gran varietat de formes organitzatives, en aquest informe s'ha volgut distingir aquelles que es poden correspondre a les entitats de base associativa. Així, s'ha aïllat

les que es consideren associacions de base, aquelles organitzacions de base que tenen forma jurídica d'associació o club esportiu, diferenciant-les de la resta.

El 83% de les organitzacions del districte participants del Panoràmic es corresponen a associacions de base, una proporció cinc punts percentuals per sobre del conjunt de la ciutat -78%-. Aquest fet denota un perfil associatiu arrelat al barri, element que es pot contrastar a partir de les dades del següent apartat.

Gràfic 4 Tipus de l'organització

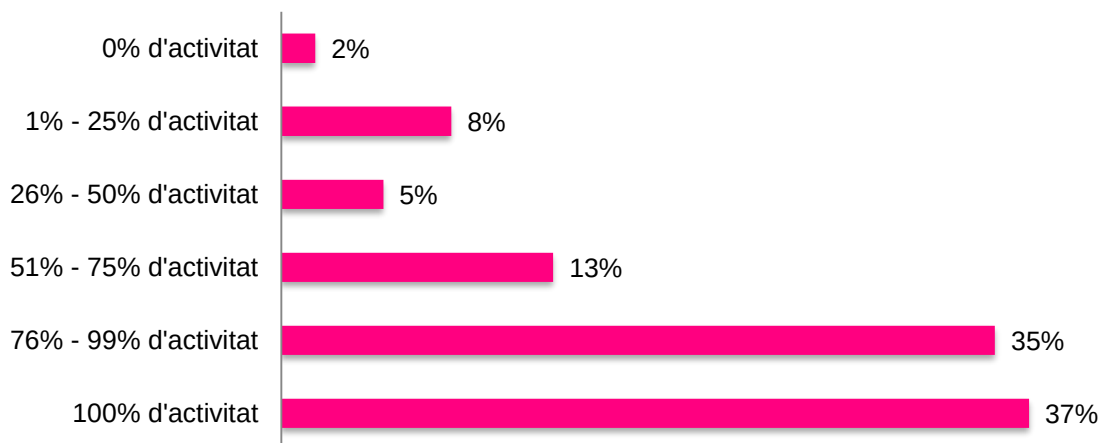
4.2 Àmbit territorial d'actuació

La majoria de les entitats del districte concentren la major part de la seva activitat a la pròpia ciutat -especialment les organitzacions de base-, mentre que les entitats de nivell superior tenen activitat més enllà del municipi, ja que com s'ha comentat hi ha un important nombre de federacions de país degut a l'efecte capitalitat. Al conjunt de la ciutat de Barcelona, el 67% de les organitzacions fan el 76% o més de la seva activitat a la ciutat, una proporció que s'incrementa fins al 70% en el cas de les associacions de

base i que agrupa al 60% de la resta d'organitzacions - 64% a les organitzacions de segon nivell i 36% en el cas del tercer nivell o superior-.

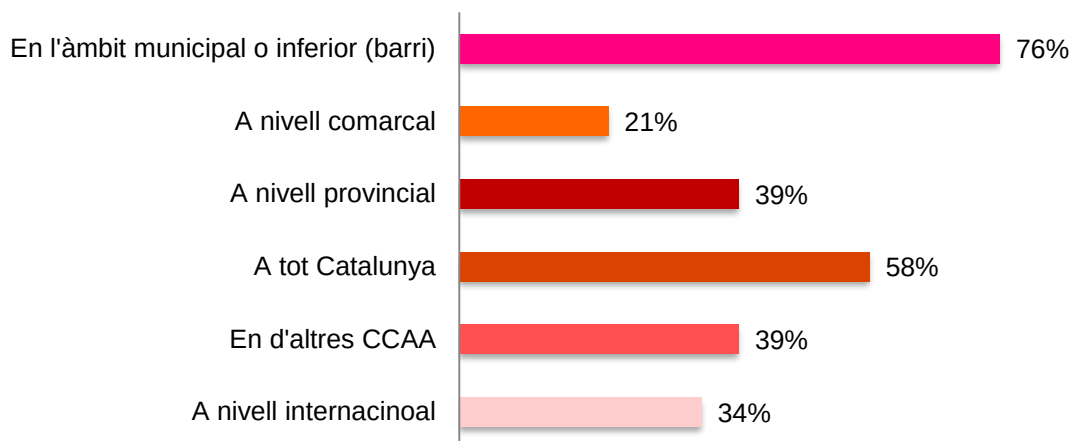
Al districte de Les Corts, el 72% de les organitzacions consultades realitzen entre el 76% i el 100% de l'activitat en el municipi. Les entitats que realitzen menys del 51% de la seva activitat a la ciutat representen el 20% del total i aquelles que desenvolupen entre el 51% i el 75% representen el 15%. Unes proporcions sensiblement diferents al conjunt de la ciutat de Barcelona on el 20% de les organitzacions realitzen menys del 51% de la seva activitat a la ciutat i el 67% realitzen més del 75% de l'activitat al municipi. El que corrobora l'argument d'entitats arrelades al territori.

Gràfic 5 Percentatge d'activitat a la ciutat de Barcelona

Entre les entitats que realitzen una part de l'activitat fora de Barcelona, el més destacat és que el 76% actua en l'àmbit municipal, una proporció 30 punts percentuals per sobre de la que mostra el conjunt de la ciutat -46%- . El 58% de les organitzacions que realitzen part de l'activitat fora de la ciutat ho fan a tot Catalunya, una proporció notablement inferior a la que mostra el conjunt de la ciutat -70%- . Les organitzacions que actuen a nivell provincial i les que ho fan en d'altres Comunitats Autònomes representen el 39% en tots dos casos, notablement per sobre respecte al que mostra el conjunt de la ciutat -29% i 24% respectivament. I les organitzacions que actuen a nivell comarcal i les que ho fan a nivell internacional ho fan en el 21% i el 34% dels casos, unes proporcions similars a les del conjunt de Barcelona.

Gràfic 6 Àmbit territorial d'actuació de les entitats (pregunta multi-resposta). Només per a entitats <100% d'activitat a Barcelona.

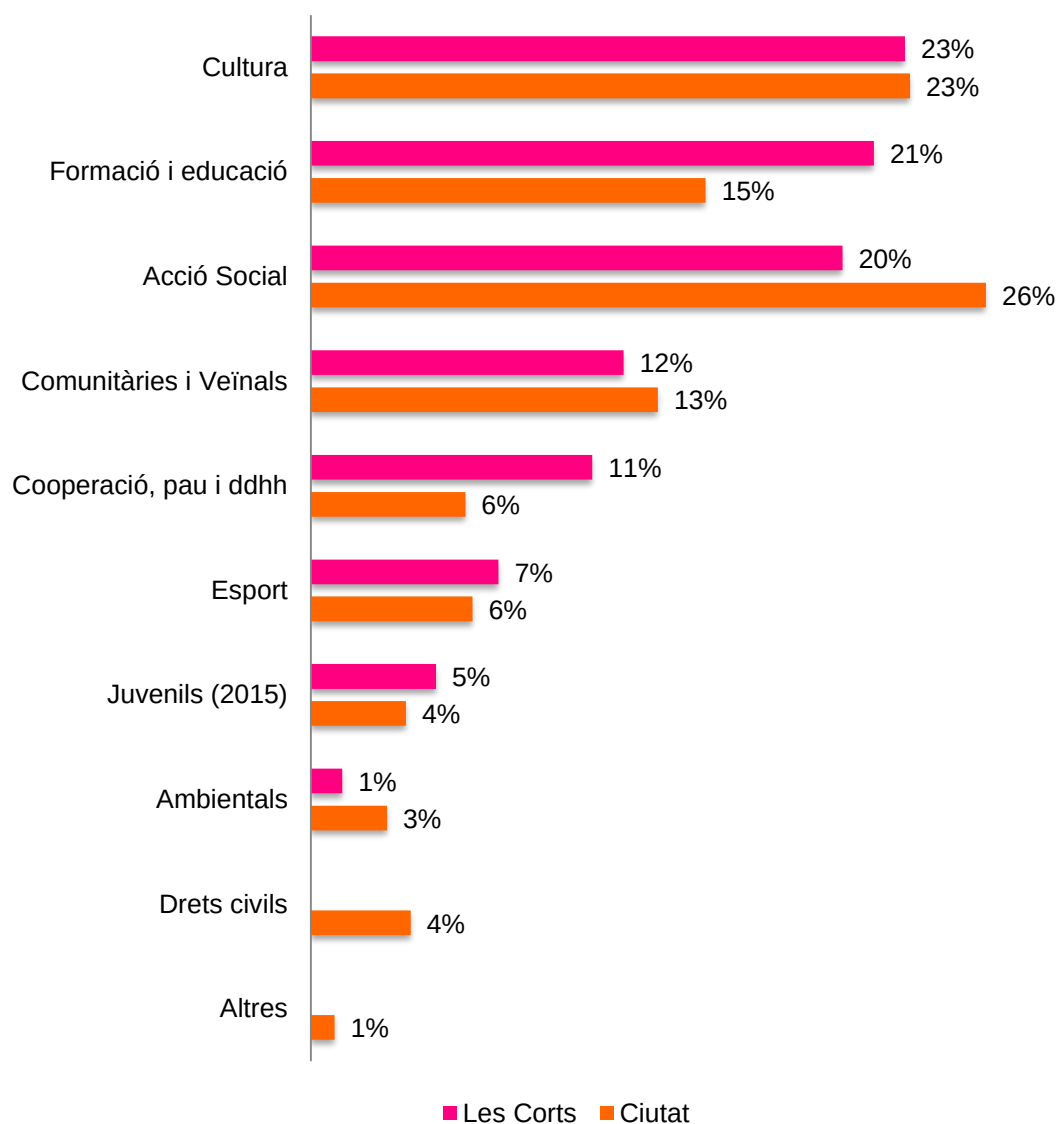

4.3 Àmbit sectorial d'actuació

En relació a l'àmbit sectorial d'actuació principal de les entitats, predomina el cultural -23%- seguit del de formació i educació -21%- i el d'acció social -20%-. Les organitzacions comunitàries i veïnals representen el 12% del total de districte, les de cooperació, pau i drets humans l'11% i les esportives el 7%. Tal i com mostra el següent gràfic, la distribució sectorial de les entitats del districte dista considerablement de la que es dona al conjunt de la ciutat.

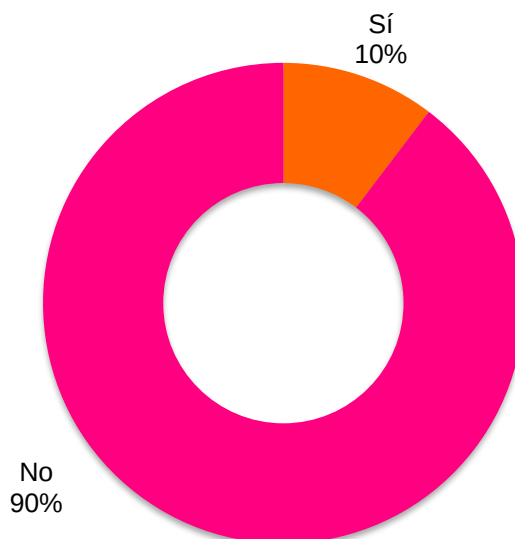
S'ha de matisar que per a la construcció d'aquest mapa d'àmbits s'ha hagut de destriar el que es considera l'àmbit prioritari en cada cas, tot i que aquest no necessàriament és l'únic. A tall d'exemple, una AMPA s'ha ubicat en l'àmbit de formació i educació encara que aquesta desenvolupi activitats esportives en l'escola. Un altre exemple es troba en una entitat que s'adreça a un col·lectiu en situació de risc i les activitats que desenvolupa per millorar la seva qualitat de vida són culturals. En aquest cas, l'entitat s'ha ubicat en l'àmbit de l'acció social. Aquest exercici d'identificació posa de manifest la transversalitat del món no lucratiu.

Gràfic 7 Àmbit d'actuació prioritari de les entitats de base

El Panoràmic ha introduït un altre element d'organització com és la confessió religiosa. El 10% de les entitats del districte participants en l'estudi afirma estar inspirada en valors religiosos, una proporció semblant a la que mostra el conjunt de la ciutat -11%- . Entre aquestes, el catolicisme o l'església catòlica és la religió predominant.

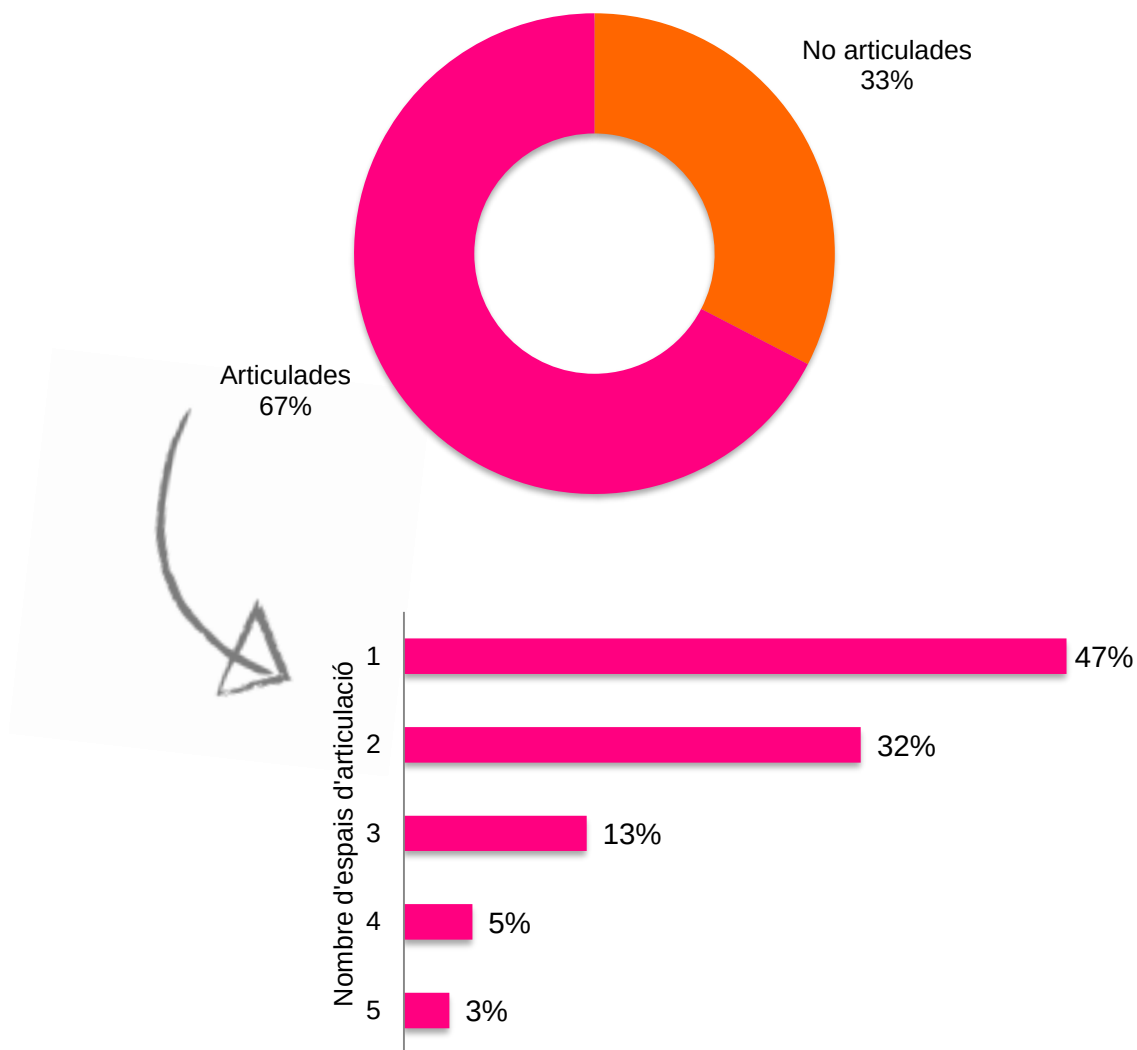
Gràfic 8 Entitats inspirades en valors religiosos

4.4 Articulació

El 67% de les entitats formen part de com a mínim una organització de nivell superior (federacions, plataformes, confederacions, coordinadores, etc.), una proporció igual a la que es dona al conjunt de la ciutat. Del total d'entitats del districte, el 36% estan articulades més d'una vegada, una proporció semblant a la del conjunt de la ciutat -39%-. De les que estan articulades, el 47% formen part exclusivament d'una organització de segon nivell o superior, el 32% té representació en dos, el 13% forma part de tres xarxes o plataformes, i el 8% s'articula en 4 o més espais. A diferència del conjunt de ciutat, el districte de Les Corts mostra una articulació menys extensiva, en tant que les entitats que s'articulen en quatre o més plataformes representen una proporció inferior a la del conjunt de la ciutat -15%-

Gràfic 9 Articulació de les organitzacions de Les Corts i número d'espais d'articulació

Les associacions de base s'articulen en la mateixa proporció que la resta d'organitzacions analitzades, tot i que la seva articulació múltiple mostra unes proporcions superiors -37% i 31% respectivament-. Una relació, que a més de mostrar un pes relatiu inferior, es mostra de manera inversa a la que es dona al conjunt de la ciutat, en tant que les associacions de base s'articulen en un 65% dels casos i la resta d'organitzacions és del 77%.

4.5 Instruments i eines associatives

En correspondència amb el conjunt de Barcelona, quasi la totalitat d'organitzacions consultades del districte -93%- realitza alguna actuació de transparència, ja sigui la consulta de manera oberta de documentació com estatuts o memòries, o en la possibilitat de consulta d'informació segons el que preveu la llei de transparència (Llei 19/2014). Un mecanisme que no mostra diferències significatives entre les diverses tipologies i realitats associatives.

El 47% de les organitzacions manifesten disposar d'un document escrit sobre el llarg termini -Pla estratègic- o reflexió sobre el futur de l'organització, una proporció inferior a la de la resta del conjunt de la ciutat -67%-. Una planificació present en el 41% de les associacions de base i en el 58% de les organitzacions que manifesten comptar amb persones remunerades.

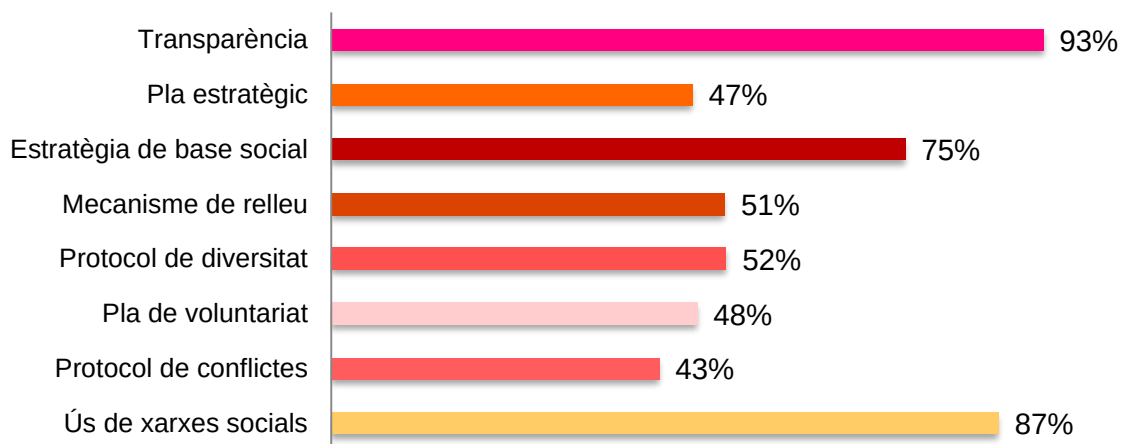
Gran part de les organitzacions -75%- manifesta que realitza accions per ampliar la seva base social, una proporció lleugerament per sota de la que presenta el conjunt de la ciutat -87%-, i que en el cas de les associacions de base és del 72%.

El 51% de les organitzacions manifesta que disposa d'un mecanisme per escrit per garantir i facilitar el relleu dels i les membres de la Junta Directiva, lleugerament per sota del que mostra el conjunt de Barcelona -58%-. Un instrument present al 45% de les associacions de base consultades.

El 52% de les organitzacions analitzades del districte, manifesta disposar de criteris de diversitat (sexe, edat, procedència, distribució territorial, etc.) en el funcionament associatiu, sensiblement per sota del que mostra el conjunt de la ciutat -59%-. Uns protocols presents al 48% de les associacions de base.

El 48% organitzacions analitzades disposa o aplica un pla de voluntariat, el 91% d'acord o en procés d'adaptació al que preveu la Llei de Voluntariat i Associacionisme (Llei 25/2015). La presència d'aquest tipus de pla a les entitats del districte es mostra notablement per sota del que es dona al conjunt de Barcelona -64%-. Unes proporcions que es redueixen en el cas de les associacions de base -45%-.

Gràfic 10 Eines o instruments de les que es doten i fan servir les organitzacions de Les Corts

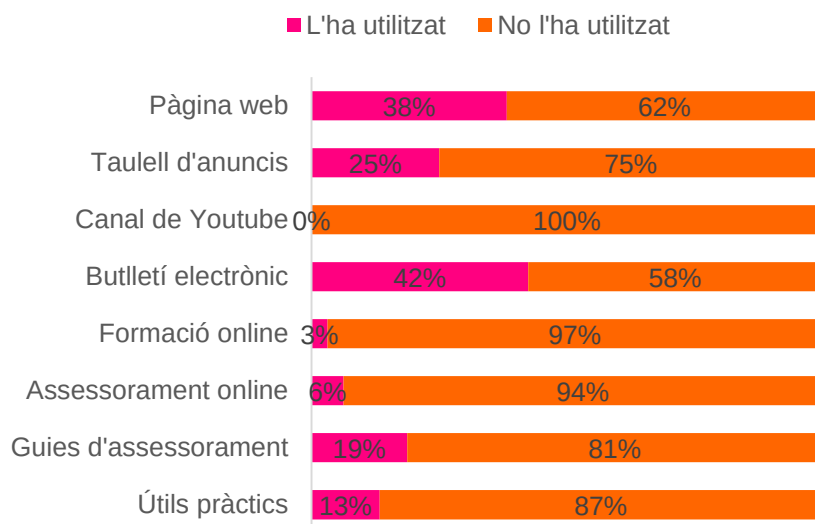
El 43% de les organitzacions del districte analitzades manifesta disposar d'espais o protocols específics per a la gestió de conflictes dins de l'entitat. Una proporció inferior a la del conjunt de la ciutat – 54%-, i que en el cas de les associacions de base representa el 41%.

Gran part de les entitats del districte -87%- manifesta fer servir activament les xarxes socials (Twitter Facebook, etc.), tot i que si ho controlem per la disponibilitat d'aquestes dades, la proporció es redueix al 53%. D'aquestes, el 76%, treballen amb més d'una xarxa social. Seguint aquest indicador controlat, les associacions de base mostren un ús menor d'aquest tipus de xarxa respecte la resta d'organitzacions -50% i 69% respectivament- a l'hora que entre les que en fan servir, tot i que les diferències es redueixen quan s'analitza l'ús múltiple d'aquest recurs -74% i 82% respectivament-.

4.6 El suport de Torre Jussana

El creixement i la consolidació del món no lucratiu en les darreres dècades ha donat lloc a noves necessitats d'aprenentatge i millora. Des de l'assessorament per crear una entitat fins a les activitats formatives i d'acompanyament són diverses les propostes i recursos que neixen des del propi sector i des de les administracions públiques per enfortir i fer créixer el teixit associatiu. En aquesta línia i en plena revolució tecnològica s'han desenvolupat diverses eines virtuals que contribueixen a la millora associativa. El Panoràmic ha volgut analitzar les principals recollint l'anàlisi que fan les entitats dels serveis digitals que ofereix Torre Jussana, centre de serveis a les associacions. S'ha preguntat per l'espai web, pel seu butlletí, per les guies d'assessorament consultables al web, pel taulell d'anuncis (on es fan crides de voluntariat, ofertes de feina, etc.), per la col·lecció d'Útils Pràctics, per les formacions i assessoraments online i, per últim, pel canal de Youtube.

Gràfic 11 Ú dels diferents recursos digitals que ofereix Torre Jussana – centre de serveis a les associacions

Entre els serveis més utilitzats, són el butlletí electrònic TJ Express i l'espai web de Torre Jussana -42% i 38% respectivament. El taulell d'anuncis és emprat pel 25% de les organitzacions del districte analitzades, les guies d'assessorament online pel 19% i la col·lecció d'Útils Pràctics és consultada pel 13%.

5. Les persones

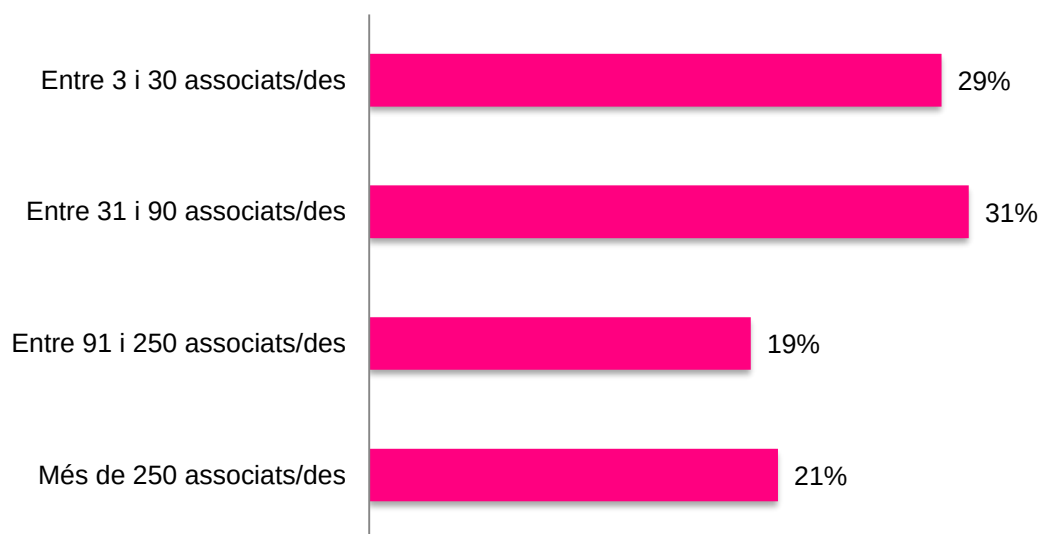
Les entitats compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, etc. En conjunt, tots aquests grups es poden definir com a ciutadania activa que s'implica, a través d'associacions o de grups informals, per aconseguir uns objectius comuns.

5.1 Persones sòcies

Les persones associades donen sentit al propi model organitzatiu i són l'element indispensable de la vida associativa. El Panoràmic aporta informació sobre aquest col·lectiu. Una de les primeres dades que s'analitzen és la grandària de les associacions en funció de les persones associades que en formen part.

S'han establert 4 grups per analitzar el nombre de persones sòcies de les entitats: d'entre 3 i 30 persones associades, d'entre 31 i 90, d'entre 91 i 250 i de més de 250 (aquests grups s'han establert a partir dels quartils). La distribució per trams mostra una major presència d'entitats d'entre 31 i 90 persones associades -31%-, seguides per les entitats d'entre 3 i 30 persones -29%-. Les organitzacions que associen a més de 250 persones representen el 21%. Una relació que mostra lleus diferències respecte al conjunt de la ciutat de Barcelona, on el 33% de les associacions agrupen entre 3 i 30 persones i la resta de trams mostra una relació força homogènia, representant cada un al voltant del 22%.

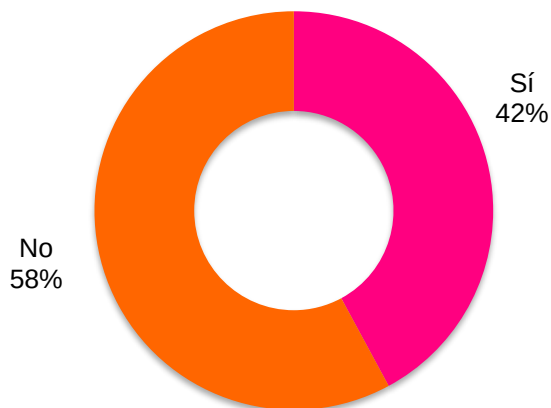
Gràfic 12 Associacions segons el nombre de persones associades (per trams)

Les organitzacions vinculades a l'àmbit de l'acció social es caracteritzen per associar a un major nombre de persones. Així, si al conjunt del districte, les entitats que agrupen a més de 90 socis representen el 40%, en el cas de les organitzacions de l'àmbit de l'acció social, les que associen aquest volum de persones representen el 62% -el 39% agrupen a més de 250 persones sòcies-. Amb una relació inversa trobem les entitats culturals i les de l'àmbit de la formació i l'educació. Aquestes organitzacions es caracteritzen per agrupar a un menor nombre de persones respecte al conjunt de les entitats del districte. El 59% de les entitats culturals consultades del districte integren menys de 91 persones associades, una proporció que és del 63% en el cas de les entitats de l'àmbit de la formació i l'educació, i que representa el 60% al conjunt d'organitzacions del districte.

El 42% de les organitzacions del districte tenen entre les seves associades, persones amb algun tipus de discapacitat, una proporció sensiblement superior a la que mostra el conjunt de la ciutat -36%-.

Gràfic 13 Entitats que compten amb persones sòcies amb discapacitat

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones sòcies en el dia a dia de l'organització, s'han establert tres nivells de participació. El nivell A fa referència al grau més alt d'implicació i el C al més baix.

Nivell A

Assistència a les assemblees, participació continuada en les activitats, col·laboració en l'organització d'aquestes, assumpció de responsabilitats en l'associació i, si és el cas, pagament de quota d'associat/da.

Nivell B

Assistència a les assemblees, participació puntual en les activitats organitzades per l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da.

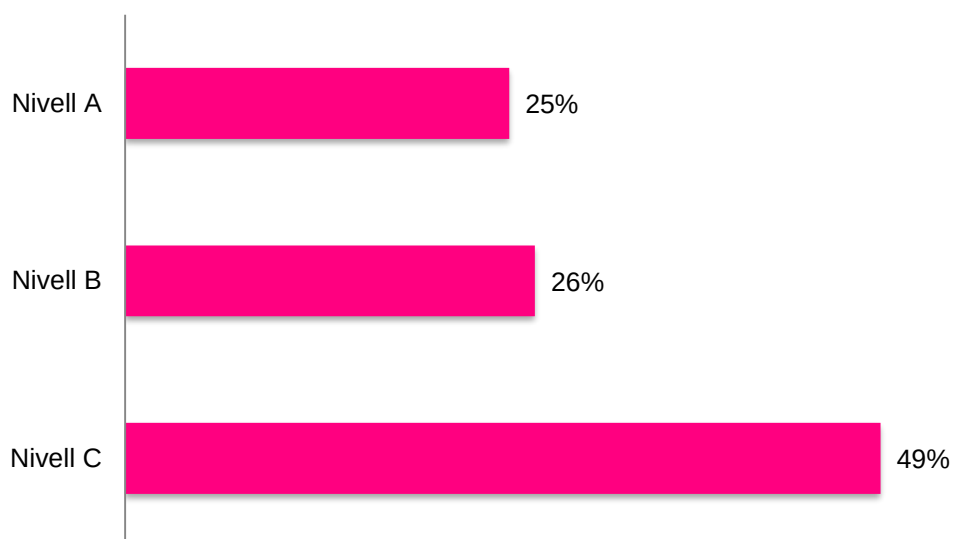
Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da.

A partir dels resultats obtinguts, es pot observar que el nivell d'implicació C és el majoritari -49% del total de persones associades-, amb diferències significatives amb la resta de nivells. -26% nivell B i 25% nivell A-. Una relació que manté la tendència que mostra el conjunt d'entitats consultades de Barcelona ciutat, tot i que amb diferències respecte al pes relatiu de cada categoria d'implicació. El volum de persones associades es redueix segons s'incrementa el grau d'implicació: el nivell C representa el 50% de les associades, el nivell B representa el 32% i el nivell A representa el 18%.

Segons s'incrementa el volum de persones associades, el nivell d'implicació C mostra un major pes, passant del 18% entre les entitats de menys de 31 persones associades, a representar el 56% de les que integren més de 250 persones. En el sentit invers, a les entitats de menys de 31 associades, el nivell d'implicació A representa el 66% i el 18% a les entitats de més de 250 associades. Per últim, en el cas de les organitzacions que no disposen de personal remunerat, el nivell d'implicació A, és el majoritari, representant el 52%, i a les que sí que en disposen, el nivell d'implicació majoritari és el C -53%-.

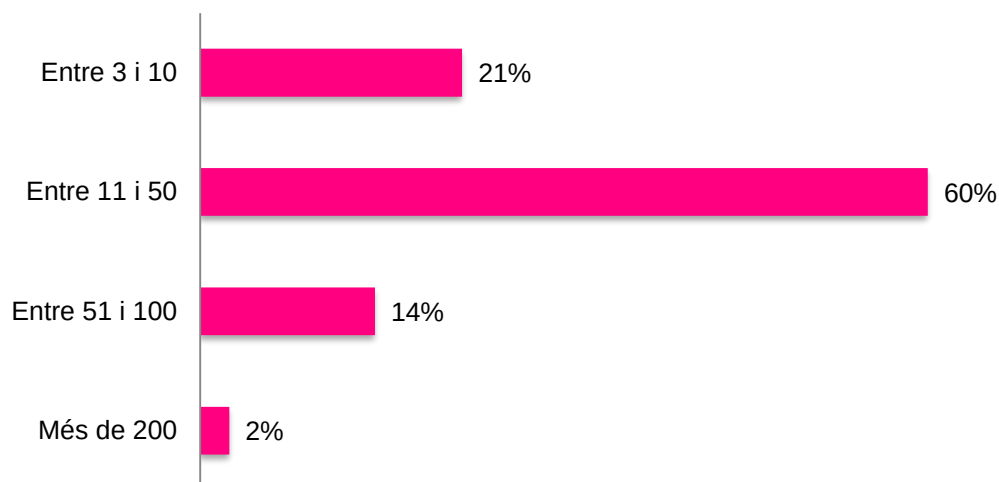
Gràfic 14 Persones associades segons nivells d'implicació

5.2 L'assemblea i la junta directiva

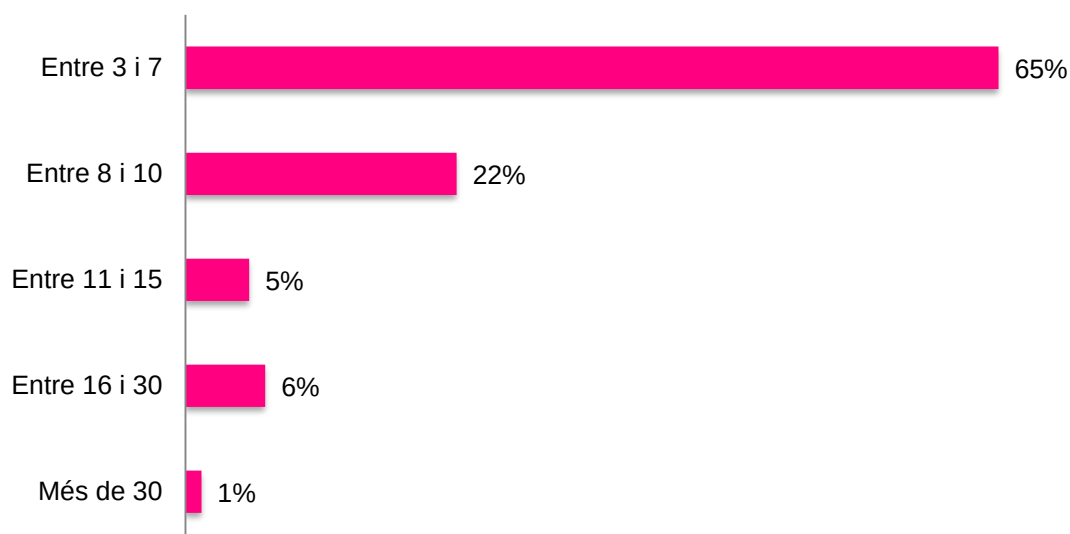
Les associacions compten amb dos òrgans importants: l'assemblea (el màxim òrgan sobirà d'una associació) i la junta directiva (principal òrgan de govern de les associacions). Pel que fa a la participació de les persones associades a l'assemblea, majoritàriament -60%- hi participen entre 11 i 50 associats/des (independentment del nombre de socis/es de l'entitat). Un nivell de participació en les mateixes proporcions que al conjunt de la ciutat de Barcelona. De mitjana hi participen unes 50 persones; tenint en compte que la mitjana d'associats/des per entitat al districte és de 150 persones, podem afirmar que la participació és relativament elevada, sobretot si ho comparem amb la resta de districtes

Gràfic 15 Total persones participants a la darrera assemblea de 2015

D'altra banda, la majoria d'entitats tenen juntes directives formades per entre 3 i 7 persones -65%-, tot i que la moda de persones que formen la junta directiva –xifra més freqüent- es situa en 6 persones. Com és lògic, a mesura que augmenta el nombre de membres a les juntes, disminueix el percentatge d'entitats que presenten aquesta característica. I a mesura que s'incrementa el volum de socis de l'organització, també s'incrementa el nombre de membres de la Junta. Les associacions de base mostren unes juntes directives formades per un menor nombre de persones. Així, les juntes directives de més de 15 persones són presents al 6% de les associacions de base consultades, una proporció que a la resta d'organització representa el 22%.

Gràfic 16 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

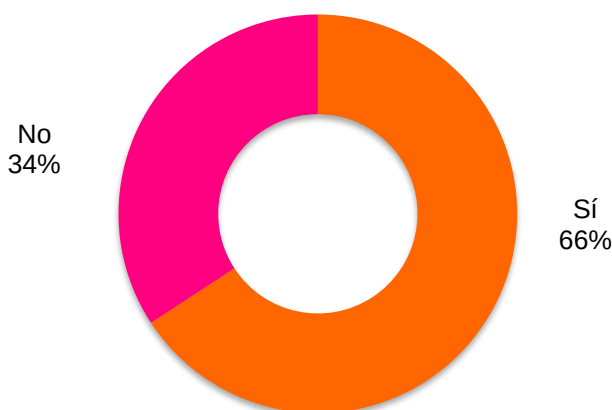

5.3 Persones voluntàries

A banda de les persones associades i dels òrgans de govern, la majoria de les entitats consultades de Les Corts compten amb persones voluntàries -66%-, una proporció inferior a la que mostra el conjunt de la ciutat de Barcelona -79%-. Les associacions de base integren en una menor proporció aquest tipus de vinculació, en tant que el 63% d'aquestes compten amb persones voluntàries, una proporció que a la resta d'organitzacions representa el 79%.

La proporció d'entitats que compten amb persones voluntàries és més elevada en el cas de les organitzacions de l'àmbit de la formació i l'educació -75%-. En sentit invers, les entitats de l'àmbit cultural mostren una menor proporció -56%-. El 76% de les organitzacions que compten amb persones remunerades, compten també amb persones voluntàries, una proporció superior a la de les entitats sense persones remunerades -67%-.

Gràfic 17 Entitats que compten amb persones voluntàries (no socis/es)

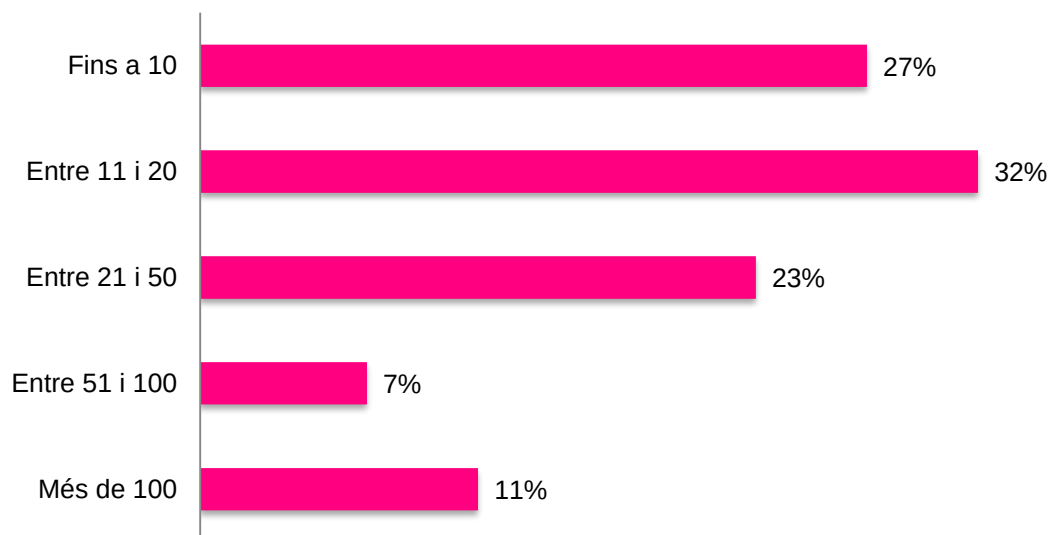

Entre aquestes entitats, el més habitual és que comptin amb equips voluntaris d'entre 11 i 20 persones, de fet el 32% del total s'ubica en aquest tram. El 27% de les entitats

compte fins a 10 persones voluntàries i el 23% compte entre 21 i 50 persones. Per últim, l'11% de les entitats del districte compte amb més de 100 persones voluntàries. Una relació amb lleugeres diferències respecte el conjunt de Barcelona, on el 36% de les entitats disposa de fins a 10 persones voluntàries, el 22% entre 11 i 20, el 20% entre 21 i 50, el 10% entre 51 i 100, i el 12% compte amb més de 100 persones.

Les associacions de base mostren uns equips de persones voluntàries més petits que la resta d'organitzacions. En el cas de les associacions de base, el 61% de les entitats que disposen de persones voluntàries tenen equips inferiors a 21 persones, el 50% en el cas de la resta d'organitzacions. El 17% de les associacions de base amb persones voluntàries tenen equips de més de 50 persones, una proporció que en el cas de la resta d'organitzacions representa el 25%. Per últim, cal destacar que les organitzacions que no disposen de persones remunerades mostren uns equips de persones voluntàries més petits respecte la resta.

Gràfic 18 Entitats segons el nombre de persones voluntàries no associades

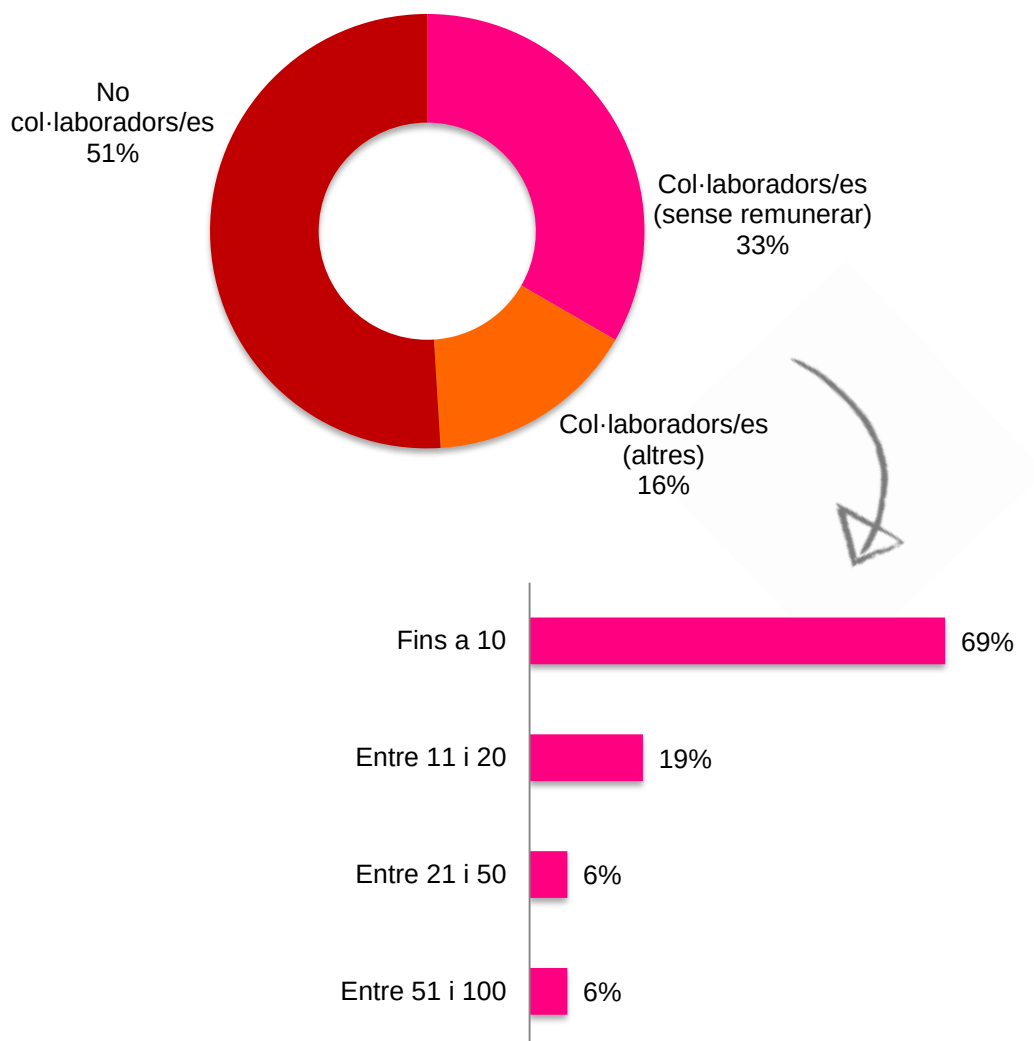

5.4 Persones col·laboradores

La relació que les persones poden establir amb una organització social és molt diversa, tantes com a voluntats existeixin. Els criteris per analitzar-les poden ser l'estabilitat, l'assumpció de responsabilitats, la capacitat d'incidència, el nivell d'activació o les funcions que es realitzen. En aquest apartat es proposa l'anàlisi de les persones col·laboradores, aquelles que tot i no disposar d'un vincle orgànic amb l'organització, mantenen una relació en la que generen algun tipus d'aportació. De col·laboracions hi ha de molts tipus: persones que col·laboren exclusivament en l'edició d'un projecte concret, que donen un cop de ma de tant en tant, estudiants que fan les seves pràctiques acadèmiques, persones que assessoren, aquelles que fan una aportació econòmica de forma estable sense voler assumir cap responsabilitat orgànica, etc. En aquest sentit, s'ha classificat aquest perfil en tres categories: entitats que no reben aquest tipus de col·laboracions, les que disposen de persones que col·laboren sense rebre cap tipus de remuneració, i les entitats que generen altre tipus de relacions de col·laboració externa.

El 33% de les organitzacions consultades compta amb persones que col·laboren de manera desinteressada, una proporció que en el cas de les associacions de l'àmbit d'acció social es dona en el 64% dels casos. Aquesta situació es dona en major mesura entre les entitats que compten amb persones remunerades respecte les que no -37% i 17% respectivament. Per altra banda, el 16% de les organitzacions disposen de persones que generen altres tipus de col·laboracions. En general, aquest tipus de relació representa a un nombre reduït de persones, al 69% dels casos es tracta d'un volum de fins a 10 persones.

Gràfic 19 Entitats que compten amb persones col·laboradores

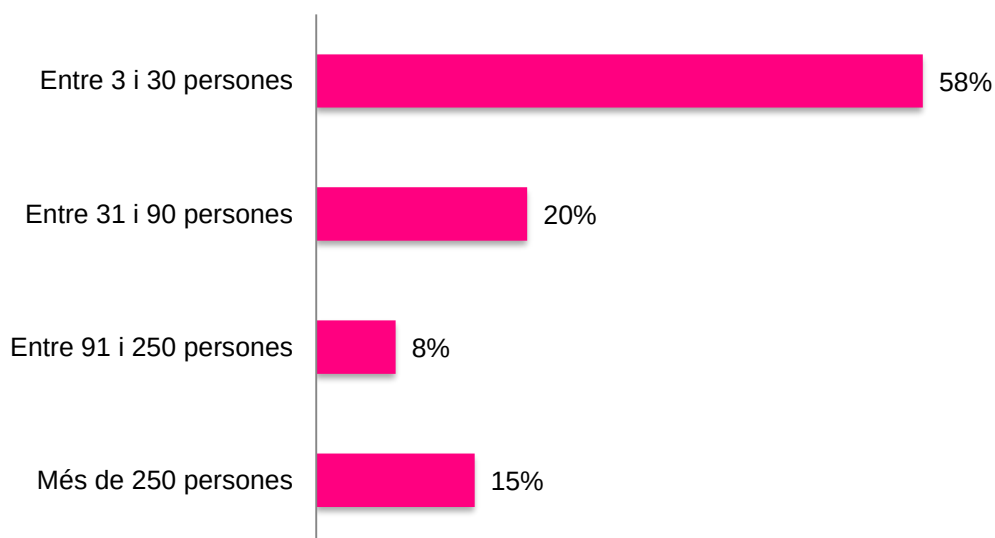
"Antics i antigues voluntàries que donen un suport puntual".

Extret de les preguntes obertes

5.5 Persones actives

Les entitats proposen diferents maneres per tal que les persones hi participin: associar-se, col·laborar o realitzar tasques de voluntariat. Contemplant aquesta visió àmplia de la participació s'ha volgut analitzar el volum de persones que es mostren actives a les entitats. Al districte de Les Corts, el 58% de les organitzacions consultades disposen d'entre 3 i 30 persones actives, el 20% entre 31 i 90 persones i el 15% més de 250 persones actives. Una relació amb certes diferències respecte al conjunt de la ciutat de Barcelona, on el 47% de les entitats disposa d'entre 3 i 30 persones actives, el 26% entre 31 i 90 persones, el 15% entre 91 i 250, i el 12% disposa de més de 250 persones actives.

Gràfic 20 Entitats segons el nombre de persones actives

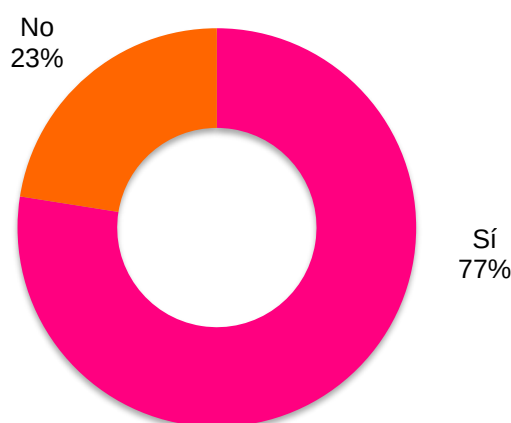

5.6 Persones remunerades

Segons els resultats del Panoràmic, el 77% de les entitats del districte de Les Corts compta amb persones remunerades en els seus equips, és a dir, persones que reben una contraprestació econòmica pels serveis aportats. La mateixa proporció que al conjunt de la ciutat de Barcelona. Això mostra una certa professionalització del teixit

associatiu¹, tot i que la gran majoria compti amb un equip de pocs professionals –el 73% d'entitats té un equip de fins a 10 treballadors/es-. Cal destacar que en el 53% de les entitats analitzades els equips remunerats estan compostats per una o dues persones. La relació habitual que s'estableix en els equips remunerats és a través d'un contracte laboral -95%-, mentre que la col·laboració autònoma és minoritària -5%-.

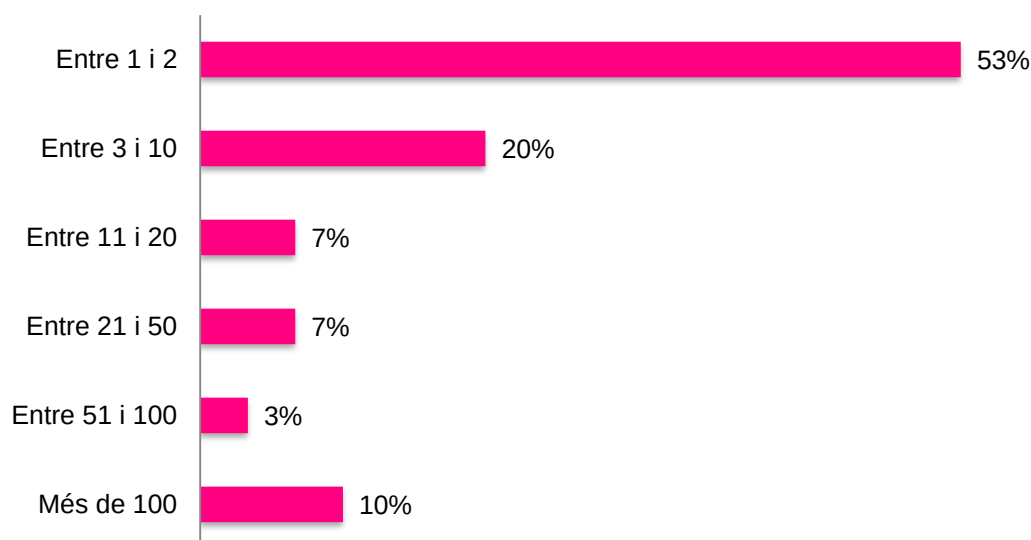
Gràfic 21 Entitats que compten amb persones remunerades

Aquesta professionalització és menys nombrosa entre les associacions de base, on el 76% compta amb persones remunerades davant del 83% de la resta d'organitzacions. En la mateixa línia, les associacions de base disposen d'equips professionals considerablement més reduïts, en tant que el 86% tenen 10 o menys persones remunerades, una proporció que a la resta d'organitzacions és del 38%.

¹ Aquesta dada pot estar esbiaixada per una sobre representació a la mostra de les organitzacions amb personal remunerat, donat que el 35% de les enquestes han estat realitzades per persones amb una vinculació laboral amb l'organització a la que representaven. De fet, és coherent pensar que les organitzacions amb personal remunerat disposen d'una major predisposició a respondre una enquesta com el Panoràmic, donada la seva major capacitat de dedicació.

Gràfic 22 Entitats segons el nombre de persones remunerades

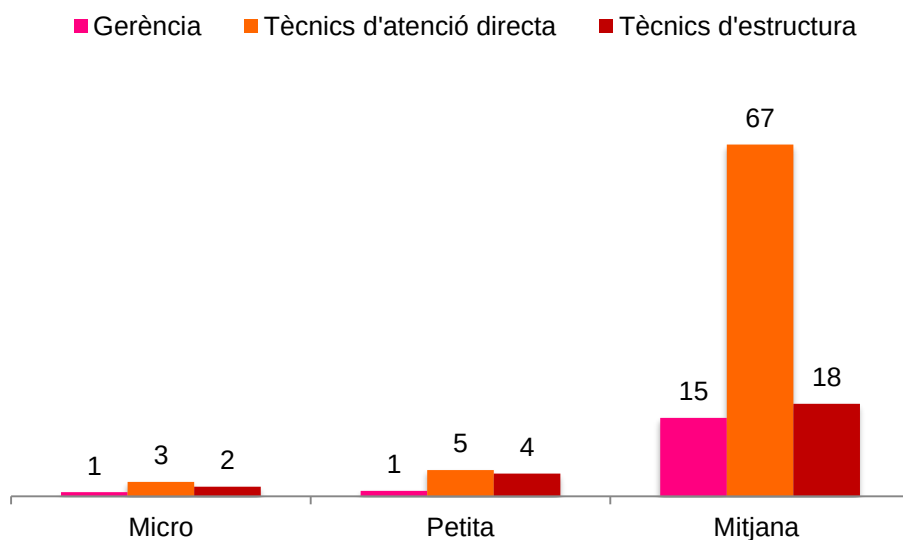

Per tal d'aprofundir en els equips remunerats, el Panoràmic recull indicadors sobre les 3 categories laborals. Es tracta de l'atenció directa -lligada a les activitats-, la dedicació a estructura -com són les tasques administratives, de comunicació, etc.- i la gerència o direcció. Atès que hi ha diferències segons el nombre de persones remunerades, s'ha estructurat la informació en quatre grups en funció de la grandària dels equips de persones remunerades².

Els resultats assenyalen que la contractació es concentra en les funcions d'atenció directa, especialment a les entitats més grans. Comparativament, els tècnics i tècniques d'estructura, és a dir, aquelles persones que realitzen les accions que no estan directament vinculades a l'activitat però que són necessàries, com ara les tasques administratives o l'elaboració de projectes, representen, en termes generals, menys de la meitat de les persones dedicades a l'atenció directa.

² Donat l'increment del paper del Tercer Sector en la gestió de serveis públics, al Panoràmic d'aquesta edició hem volgut reflectir aquesta realitat creixent, atorgant la mateixa classificació que es fa servir per analitzar la mida d'una empresa amb ànim de lucre, per l'estudi de les organitzacions sense ànim de lucre que disposen de persones remunerades. En aquest sentit, s'ha classificat a les entitats en quatre categories segons el nombre de persones remunerades: micro -fins a 10-, petita -entre 11 i 49-, mitjana -entre 50 i 250- i grans -més de 250-.

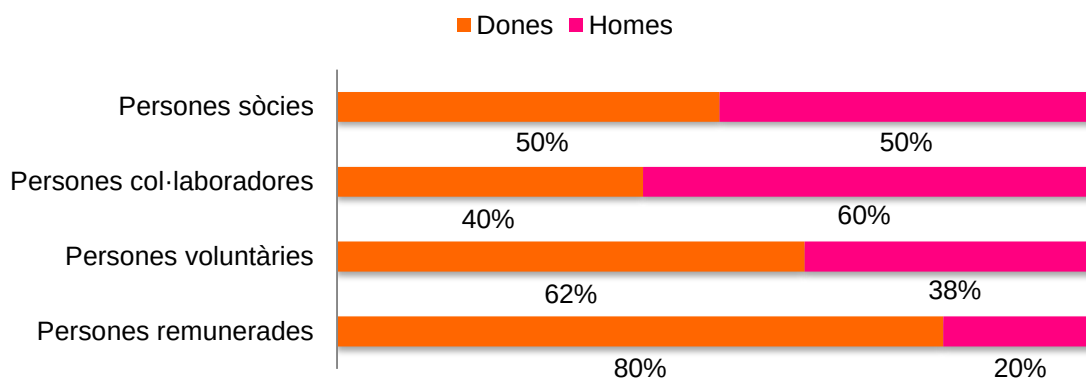
Gràfic 23 Nombre de persones remunerades segons el tipus d'activitat que realitzen

5.7 La participació de dones i homes

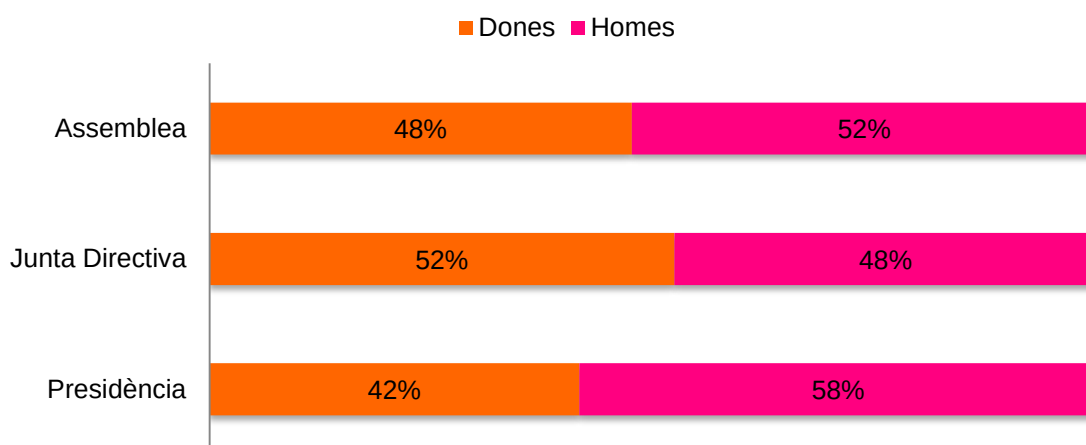
El món lucratiu és, en general, un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades, de fet, en el cas de Les Corts el 80% són dones. Una proporció que dista considerablement respecte el total de dones associades, que representen el 50% del total de persones associades a les organitzacions. En el cas de les persones col·laboradores i les voluntàries, les dones representen el 40% i el 62% respectivament. A districte de Les Corts la presència de la dona en les diferents estructures de participació mostra uns nivells en general més elevats que al conjunt de Barcelona, on les dones representen el 48% del total de les persones associades, les col·laboradores representen el 53%, les voluntàries el 59% i les remunerades el 73%.

Gràfic 24 Persones implicades en les entitats per sexe

Les dones que participen de l'assemblea representen una proporció semblant a la de les dones associades i a la de les dones que ostenten càrrecs de responsabilitat a la Junta directiva. Aquesta paritat es veu truncada en el cas de les presidències, on les dones representen el 42%. Una relació que dista respecte al conjunt de la ciutat de Barcelona, on la representació femenina es redueix progressivament amb l'augment del grau de responsabilitat als diferents espais, passant d'una representació del 55% a l'assemblea al 44% de les presidències.

Gràfic 25 Persones assistents a la darrera Assemblea, membres de la Junta Directiva i presidència per sexe

"El curs 2015-16 el càrrec de direcció estava compartit entre un home i una dona".

Extret de les preguntes obertes

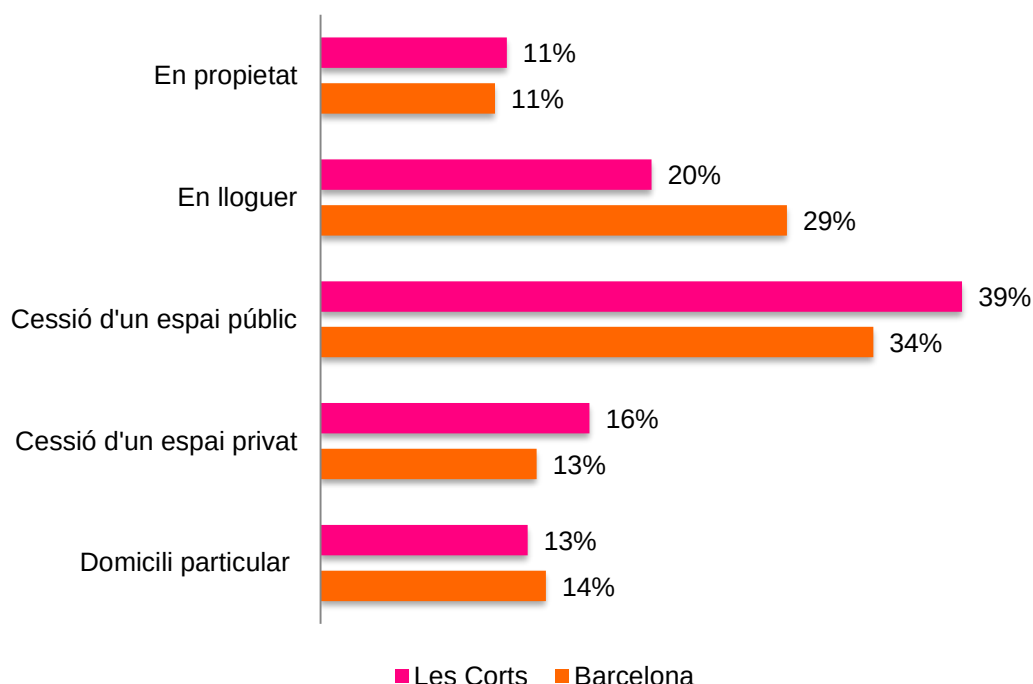
6. Espais i equipaments

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de la vida associativa donat que, en molts casos, són necessaris per al desenvolupament d'activitats. Són també espais de visibilitat i de relació. Un primer element que s'analitza en relació a aquesta qüestió són les seus de les entitats.

La majoria de les entitats consultades de Les Corts tenen la seu actual en un espai públic cedit -39%-, i el 20% tenen una seu en un espai llogat. Les seus en propietat representen l'11% del total i les que es troben en domicilis particulars suposen el 13%. Unes proporcions similars a les del conjunt de la ciutat de Barcelona, llevat dels casos on la seu es troba en un espai llogat o en un espai públic cedit.

Gran part de les seus en domicilis particulars es corresponen a associacions de base, un situació que es dona de manera majoritària en el cas de les organitzacions amb un volum de socis i econòmic reduït -19% i 31% respectivament-. Les seus en propietat representen el 9% de les associacions de base i el 20% de la resta d'organitzacions. Aquest tipus de seu també es caracteritza per correspondre's a organitzacions amb un elevat volum de socis i econòmic.

Gràfic 26 Situació de la seu actual

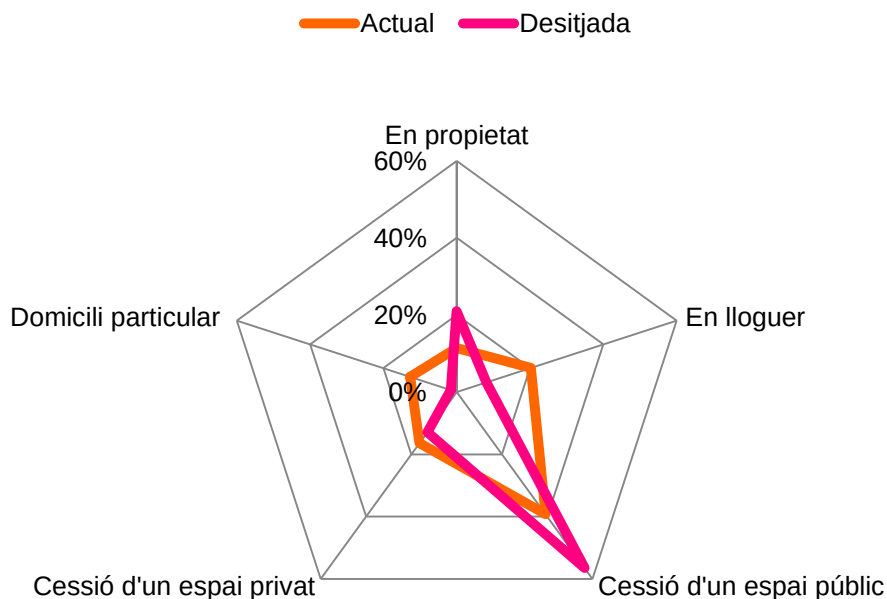

L'edat de les organitzacions també mostra una relació amb la titularitat de la seu. Les entitats que disposen de seus en propietat s'incrementen al mateix temps que augmenta la seva antiguitat. Entre les entitats fundades abans dels anys 80, aquest tipus de titularitat està present al 17% de les organitzacions consultades, i cap de les entitats fundades després del canvi de segle disposa d'una seu en propietat. La tendència inversa s'aprecia en l'anàlisi de les seus situades en domicilis particulars d'una persona sòcia, aquest tipus de seus es redueixen progressivament al mateix temps que s'incrementa l'edat de l'entitat. Cap de les organitzacions consultades fundades abans dels anys 80 té la seva seu en un domicili particular, i aquesta situació està present al 40% de les entitats fundades a partir del 2011.

En preguntar a les entitats per l'opció desitjada, s'observa com la cessió d'un espai públic continua mostrant-se com l'opció majoritària, tot i que en aquest cas s'accentua, ja que representaria el 56% de la situació desitjada. En aquest sentit, cal remarcar que el 37% de les entitats manifesten una opció desitjada diferent a l'actual, onze punts percentuals per sota del que mostra el conjunt de la ciutat de Barcelona -48%-. Aquesta voluntat de canvi està present en el 77% de les entitats que disposen d'una seu de

lloguer i el 83% en les que la seu es correspon a un domicili particular, que de forma majoritària preferien una cessió pública, en el 54% i 33% dels casos respectivament. En el cas de les associacions de base, la voluntat de canvi de la situació de la seva seu es dona en el 40% dels casos consultats.

Gràfic 27 Comparació entre la situació de la seu actual i desitjada

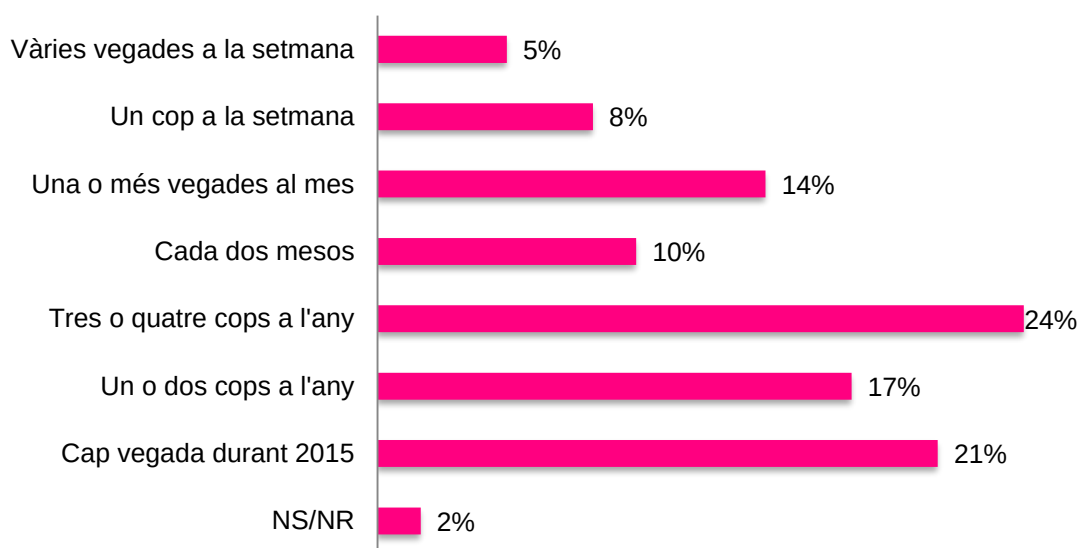
"L'òptim seria tenir un local per a nosaltres".

Extret de les preguntes obertes

Més enllà dels espais dels quals disposen les entitats, aquestes fan un ús relatiu dels espais públics oberts de la ciutat: el 13% de forma setmanal, i el 14% una o més vegades al mes. El més habitual és que les organitzacions del districte facin un ús esporàdic o puntual dels espais públics oberts, situació que es dona en el 51% dels casos, i que coincideix amb el que s'aprecia al conjunt de la ciutat. Cal destacar que hi ha un 21% d'entitats que no ha utilitzat cap espai públic obert al llarg de l'any 2015.

Les associacions de base mostren un ús dels espais públics oberts lleugerament més intensiu respecte al del conjunt del districte. La resta d'organitzacions, fan un ús més esporàdic -50%-. Les organitzacions d'acció social i les de formació i educació fan un ús més intensiu dels espais públics oberts -el 46% i el 50% respectivament fan un ús habitual-.

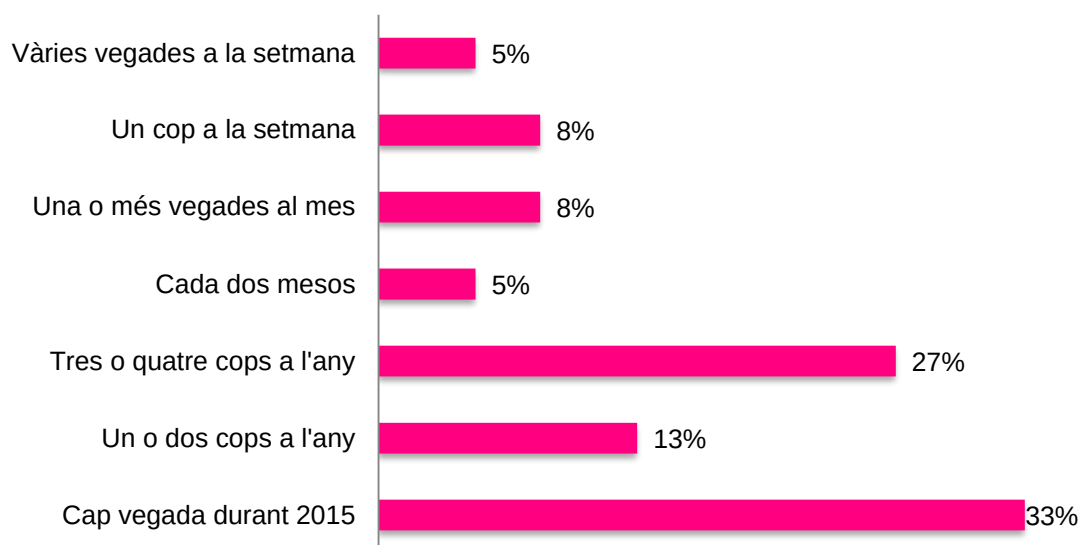
Gràfic 28 Freqüència d'ús dels espais públics oberts

Independentment del fet que la seu de l'entitat estigui o no ubicada en un espai públic, en molts casos la realització d'activitats requereix la sol·licitud d'un espai públic. En aquest cas, el 67% de les entitats de Les Corts han fet ús dels equipaments públics alguna vegada al llarg de l'últim any, una proporció semblant a la que es dona al conjunt de la ciutat -71%-. Un 22% en fa un ús habitual -una o més vegades al mes-, i un 52% en fa un ús esporàdic o puntual -entre un i sis cops l'any-. A diferència del que mostra el conjunt de les entitats de la ciutat, el districte de Les Corts mostra un ús menys intensiu dels equipaments públics.

Les associacions de base fan un ús dels equipaments públics sensiblement per sobre respecte la resta d'organitzacions, en les que el seu ús es manifesta de forma més esporàdica.

Gràfic 29 Freqüència d'ús dels equipaments públics

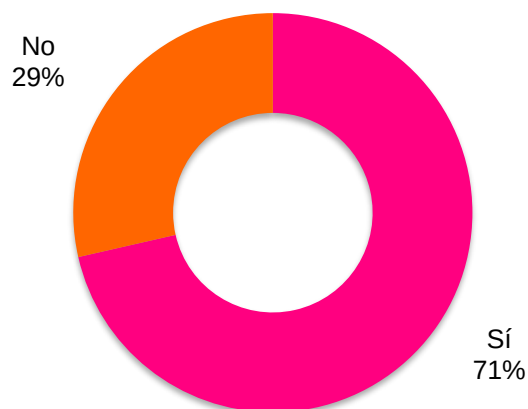

"Trobem que el Centre Cívic on fem les activitats setmanalment, hi ha vegades que no s'adequa a les nostres necessitats. Necessitem més espais i més facilitat per fer servir sales i espais extraordinàriament".

Extret de les preguntes obertes

Respecte a les seues de les entitats, independentment de la titularitat d'aquest, en la mateixa línia que al conjunt de la ciutat, el 71% de les organitzacions de Les Corts manifesta que la seva entitat té adaptats els equipaments per a l'accés de persones amb discapacitat o dificultats de mobilitat. Una proporció sensiblement superior a la que mostra el conjunt de Barcelona -67%-.

Gràfic 30 Adaptació dels equipaments per a les persones amb discapacitat

"Portem molt de temps intentant aconseguir fons per poder posar un elevador".

Extret de les preguntes obertes

7. Els recursos econòmics

7.1 Volum d'ingressos i resultats econòmics

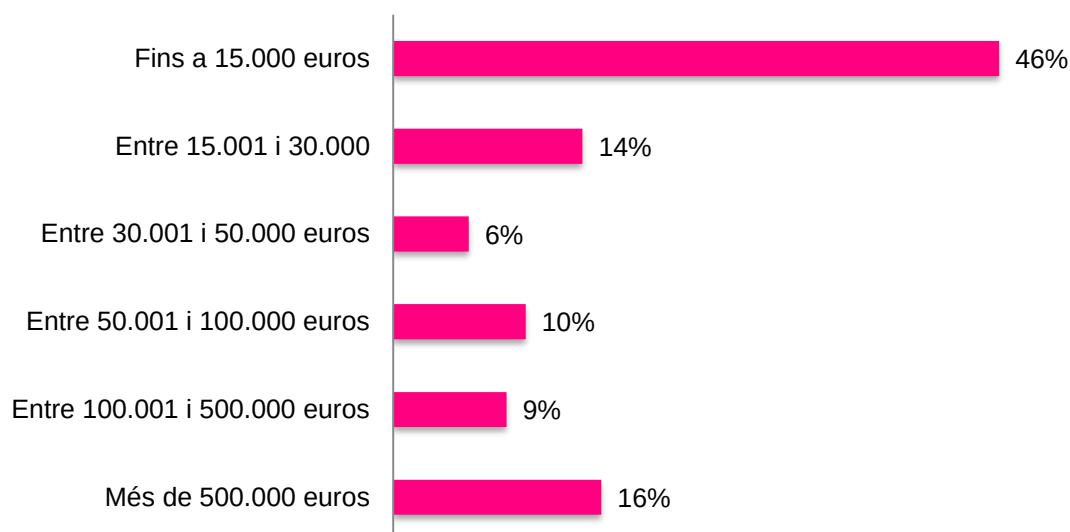
En termes generals, les entitats tenen un volum econòmic reduït i acostumen a fer molt amb poc, especialment les organitzacions més petites. En la mateixa línia que al conjunt de Barcelona gran part de les organitzacions manifesten tenir uns ingressos de fins a 15.000 € -el 39% de les entitats de Barcelona i el 46% de les de Les Corts-. El districte es caracteritza per unes organitzacions amb un volum d'ingressos relativament reduït: el 60% ingressa menys de 30.001€ i el 25% més de 100.000€, proporcions que en el cas del conjunt de la ciutat representen el 50% i 29% respectivament.

Les associacions de base del districte es caracteritzen per disposar d'un volum d'ingressos inferior al de la resta d'organitzacions. Així, el 61% de les associacions de base manifesta tenir uns ingressos inferiors als 30.000 € i el 19% diu que té uns ingressos superiors als 100.000 €. Unes proporcions que en la resta d'organitzacions són del 54% i el 46% respectivament, i el 39% ingressa més de 500.000 €.

Un increment del volum d'ingressos que també es manifesta a les organitzacions amb un major volum de persones associades i amb les que compten amb persones remunerades. El 56% de les organitzacions amb persones remunerades manifesta uns ingressos superiors als 100.000 €.

Les organitzacions de l'àmbit de l'acció social es caracteritzen per un major volum d'ingressos, el 62% d'aquestes entitats manifesta ingressar més de 100.000€, i el 39% més de 500.000€. Les entitats de formació i educació juntament amb les entitats culturals del districte es caracteritzen per un menor volum d'ingressos. Les primeres mostren un volum econòmic mig, en tant que el 50% manifesta disposar d'uns ingressos entre 30.000 € i 100.000 €. De forma majoritària, les culturals mostren uns ingressos per sota del 15.001 €, en el 69% dels casos.

Gràfic 31 Ingressos reals de les entitats de Les Corts per trams (exercici 2015)

Si analitzem les xifres d'ingressos i despeses per la mida de les organitzacions³, s'observa que als quatre casos les entitats mostren un superàvit, que és considerablement rellevant en el cas de les organitzacions classificades com a gran, però que es relativitza des d'un punt de vista proporcional. En el cas de les entitats classificades com a grans, el superàvit representa el 12% dels ingressos, i a les classificades com a micro i petites, representa el 8% dels ingressos en tots dos casos. Uns resultats que disten respecte als del conjunt de la ciutat, on les entitats micro i petites mostren un superàvit que representa el 13% i el 10% respectivament, una proporció que a les entitats grans representa el 3%.

Taula 1 Ingressos i despeses reals segons grandària de les organitzacions (exercici 2015)

	Ingressos reals	Despeses reals	Saldo
Micro	2.150,58 €	1.983,05 €	167,53 €
Petites	13.801,01 €	12.705,76 €	1.095,26 €
Mitjanes	52.903,38 €	52.855,60 €	47,78 €
Grans	3.184.104,96 €	2.818.431,11 €	365.673,85 €

³ Categorització realitzada en base als quartils de les despeses del total de les entitats de Barcelona. S'han classificat en quatre grups segons el seu volum de despesa: micro (menys de 5.000€), petites (entre 5.001€ i 29.170€), mitjanes (entre 29.171€ i 150.00€) i grans (més de 150.001€).

El 16% de les entitats del districte ha quadrat el seu resultat econòmic, el 30% mostra dèficit -cinc punts percentuals per sota respecte al conjunt de Barcelona- i el 54% va tenir resultats positius -set punts percentuals per sobre del conjunt de la ciutat-. Les associacions de base mostren uns resultats econòmics amb un major grau de dèficit respecte a la resta de les organitzacions. Mentre que en aquest segon cas, el superàvit es dona en el 77% dels casos i el dèficit en el 15%, a les associacions de base aquestes proporcions són el 49% i el 33%.

7.2 Fonts de finançament

En el cas del districte de Les Corts, la principal font de finançament de les entitats són els recursos propis, ja que aquests representen el 60% dels recursos totals. D'altra banda, els recursos públics representen el 29%, i els provinents de fonts privades l'12%. Una relació semblant a la que es dona al conjunt de la ciutat de Barcelona, on la principal font de finançament també es correspon als recursos propis -55%-, seguida de les fonts públiques -32%- i les privades -13%-.

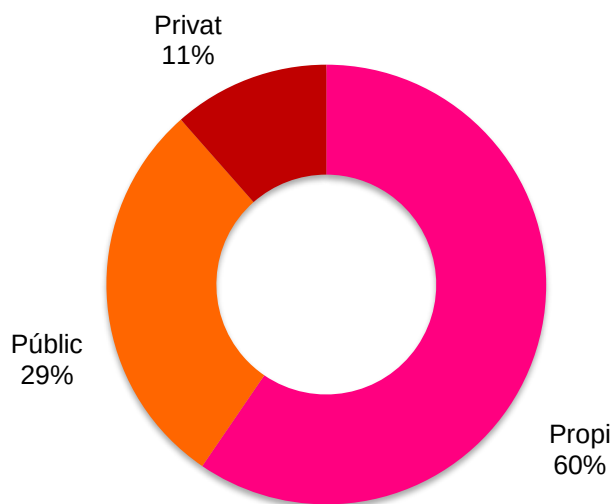
A les associacions de base, la proporció de finançament propi s'incrementa fins al 63%, i el de les administracions públiques es redueix -28%-. A la resta d'organitzacions analitzades, el finançament públic i el privat s'incrementen fins al 31% i 19% respectivament alhora que el propi es redueix fins a representar el 50%.

En correspondència amb el conjunt de la ciutat, les organitzacions que disposen de persones remunerades incrementen el volum del finançament públic, una situació que de forma lògica esta relacionada amb la seva major capacitat per atendre als requeriments tècnics d'aquest tipus de font econòmica. En aquest cas, aquests recursos representen el 35% dels seus ingressos. Les entitats que no disposen de persones remunerades es financen de forma majoritària amb fons propis -66%-.

L'àmbit sectorial d'actuació també mostra certes diferències en quant a les fonts de finançament. Així, a les organització d'acció social, tot i que continua prevalent els recursos propis -47%-, el finançament públic representa el 44% dels seus ingressos. En

el cas de les entitats culturals, predomina de forma majoritària els recursos propis, que representen el 81% de seu pressupost.

Gràfic 32 Ingressos de l'any 2015 per fonts de procedència

"Les nostre despeses les afrontem puntualment nosaltres segons les necessitats".

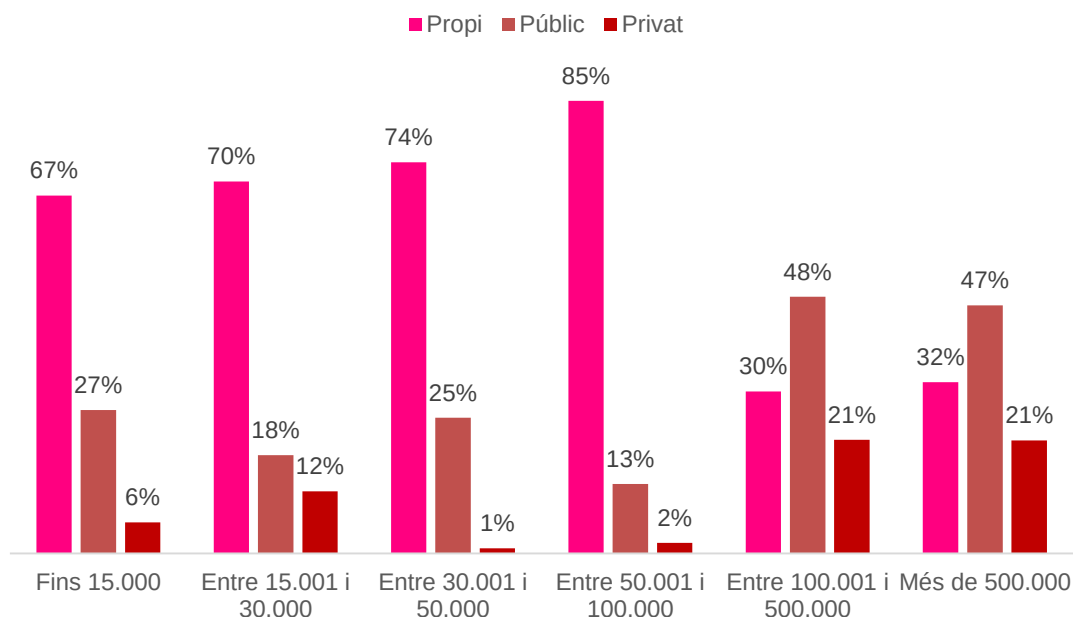
Extret de les preguntes obertes

Si s'analitzen les fonts de finançaments segons el volum econòmic de les organitzacions -en base al seu nivell d'ingressos-, no s'aprecia una tendència clara. com la que es dona al conjunt de la ciutat de Barcelona. Els resultats mostren com el finançament propi arriba al seu màxim -85% del pressupost anual- entre les organitzacions amb ingressos entre cinquanta i cent-mil euros. El finançament públic, en canvi, s'incrementa significativament en organitzacions amb pressupostos que superen els cent-mil euros -48%-.

A nivell de ciutat, aquestes diferències mostren una clara relació entre volum econòmic i accés a fonts d'ingressos. L'increment del volum econòmic genera tendències divergents entre els recursos propis i el finançament públic: a mesura que s'incrementa

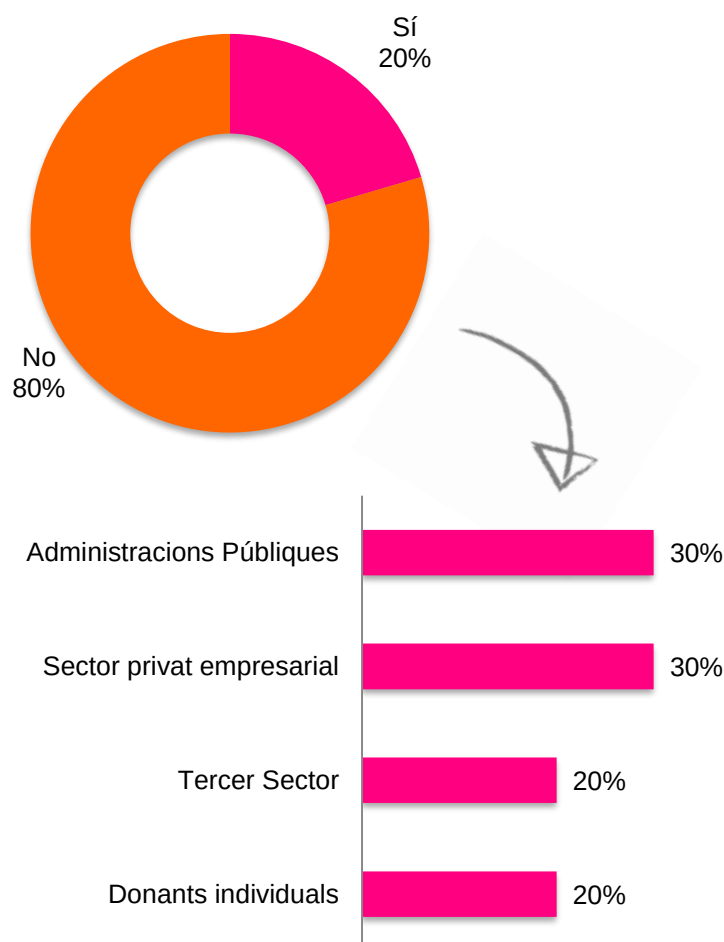
el volum econòmic de l'organització el pes dels recursos propis es redueix progressivament, alhora que el finançament públic augmenta.

Gràfic 33 Procedència de les fonts de finançament per trams de volum econòmic

Per altra banda, a Les Corts el 20% de les organitzacions consultades reben aportacions 'en espècies' com béns i serveis no monetaris, de les quals la majoria provenen del sector privat empresarial i de les administracions públiques -30% en tots dos casos-. Unes aportacions que en el cas de les entitats d'aquest districte es reben en major proporció que al conjunt de la ciutat, on les entitats que reben aquest tipus de recurs representen el 34%. Tot i això, la procedència d'aquesta no varia substancialment respecte al conjunt de la ciutat, en tant que en aquest cas les aportacions "en espècies" procedents del sector privat empresarial representen el 30% i les de les administracions públiques el 28%. Les associacions de base reben aquest tipus d'aportacions en una proporció considerablement inferior respecte a la resta d'organitzacions -al 17% i al 33% dels casos respectivament-.

Gràfic 34 Entitats que reben aportacions 'en espècies' i procedència d'aquestes

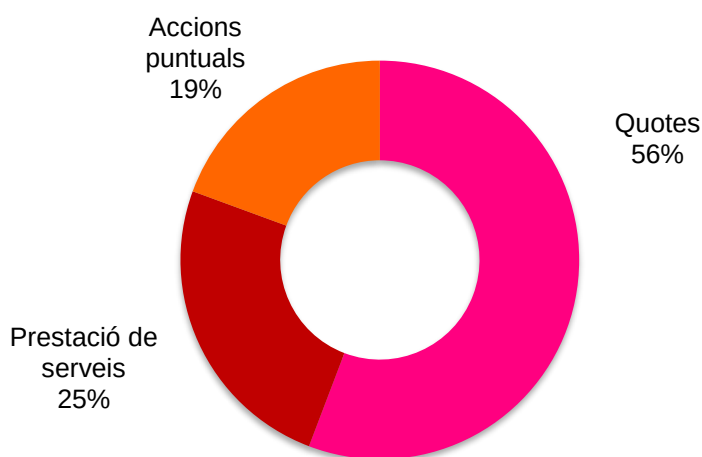
Gran part del finançament propi de les organitzacions de Les Corts es correspon a les quotes de les persones associades -56%-, seguit de la prestació de serveis -25%- i les accions puntuals per recaptar fons -19%-. Una relació amb lleugeres diferències respecte el conjunt de la ciutat de Barcelona, on el finançament per quotes representa el 51% del finançament propi, la prestació de serveis el 31% i les accions puntuals el 18%.

A les associacions de base, les quotes representen el 57% dels recursos propis, una proporció que en el cas de la resta d'organitzacions és del 48%. Aquesta relació es troba invertida en el cas de les accions puntuals per a la recaptació de fons, que representa

el 17% del finançament propi a les associacions de base, i el 31% a la resta d'organitzacions.

Amb l'increment del volum de persones associades també s'incrementa el pes relatiu de les quotes, passant de representar el 38% entre les organitzacions de fins a 30 associades, al 61% per aquelles entitats de 250 persones associades.

Gràfic 35 Distribució per tipologies del finançament propi

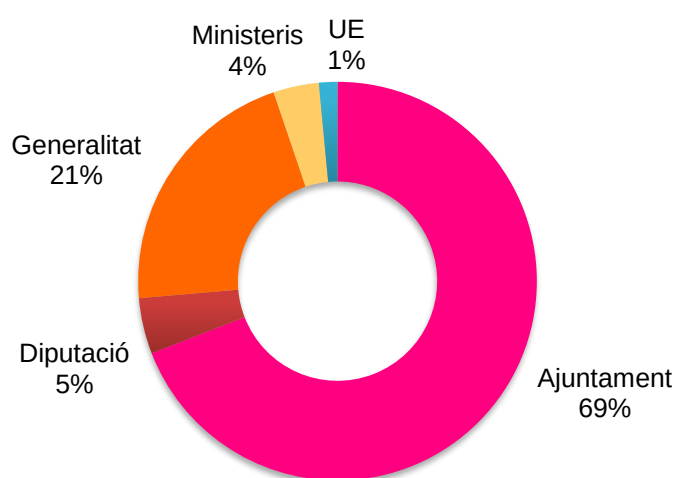
Respecte al finançament públic, en la seva majoria prové de l'ajuntament -69%- seguit de la Generalitat -21%-. El finançament provinent de la resta de nivells de l'administració no supera el 5%. Aquesta relació es mostra en la mateixa línia que al conjunt de les entitats de la ciutat de Barcelona, tot i que en el cas del districte el finançament públic de l'àmbit municipal té un major pes que al conjunt de la ciutat -59%-, un increment que va en detriment dels finançament de la Generalitat, que en el cas del conjunt de la ciutat representa el 29%.

La font de finançament públic varia segons es tracti d'associacions de base o de la resta d'organitzacions. Així, a les associacions de base, els ingressos provinents de l'Ajuntament representen el 73%, i els provinents de la Generalitat el 18%. A la resta

d'organitzacions els recursos procedents de l'Ajuntament representen el 36% del finançament públic i els de la Generalitat el 39%.

Les fonts públiques de les entitats amb un menor volum econòmic es caracteritzen per provenir principalment de l'Ajuntament -93% a les micro- i les entitats amb volums superiors incrementen el finançament provinent de la Generalitat, els Ministeris i la UE.

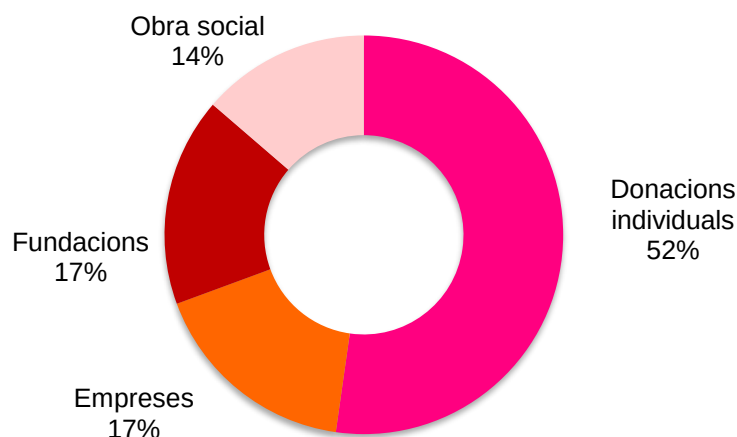
Gràfic 36 Distribució per tipologies del finançament públic

Respecte al finançament privat, en la seva gran majoria prové de donacions individuals -52%- seguit de les empreses i les fundacions -17% en tots dos casos. Una relació que mostra algunes diferències amb el conjunt de la ciutat de Barcelona, on les donacions individuals i les fonts provinents de les empreses tenen un pes similar -31% i 28%-, l'obra social mostra un pes superior -23%- i les fundacions aporten una proporció menor -18%-.

Si es comparen les associacions de base amb la resta d'organitzacions, es mostren petites diferències. A les associacions de base les donacions individuals guanyen pes respecte la mitjana -60%- i les fonts provinents d'empreses en perden -11%-. A la resta d'organitzacions la principal font de finançament privat es correspon a les empreses -46%-, seguit de les fundacions -36%-, perdent pes la resta de fonts, en especial les donacions individuals -11%-.

Gràfic 37 Distribució per tipologies del finançament privat

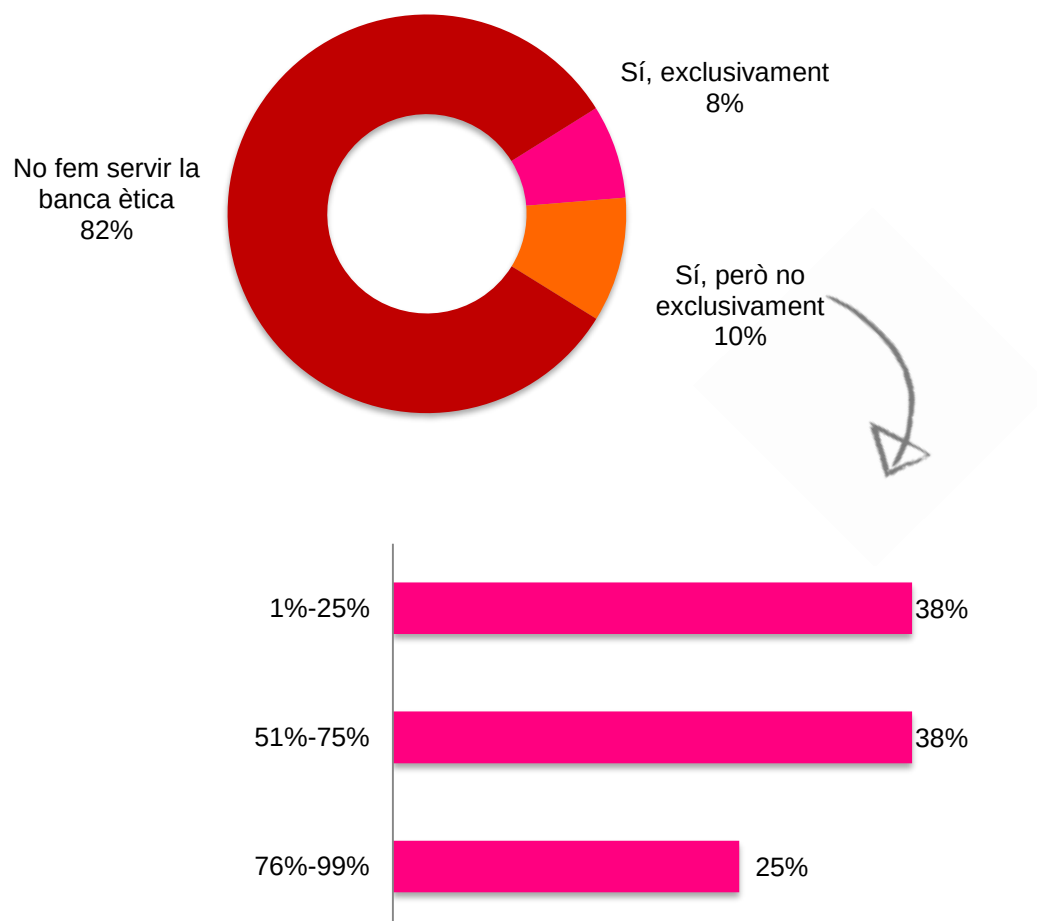

7.3 Banca ètica

La banca ètica està formada per un conjunt d'entitats financeres que prioritzen principis com la solidaritat, la cooperació i la sostenibilitat per sobre de la rendibilitat. En els darrers anys s'ha estès el seu ús en el conjunt de la societat. Pel que fa a les organitzacions consultades de Les Corts, el 18% la fan servir en la gestió dels recursos de l'organització, el 8% en exclusivitat i el 10% combinant-la amb d'altres tipus d'entitats bancàries. Una proporció semblant a la que mostra el conjunt de la ciutat de Barcelona -21%, 6% i 15% respectivament-. No es mostren diferències significatives entre les associacions de base i la resta d'organitzacions. Per altra banda, a les organitzacions que compten amb persones remunerades es fa un major ús de la banca ètica respecte les que no disposen de persones contractades.

Entre aquelles organitzacions que fan servir la banca ètica, el 38% de les entitats gestiona una quarta part dels seus recursos a través d'aquest tipus de servei, la mateixa proporció que gestiona entre el 51% i el 75% dels recursos. Al conjunt de la ciutat es fa un ús més prudent d'aquesta eina, en tant que el 44% gestiona més del 50% dels seus recursos a través de la banca ètica.

Gràfic 38 Ús de la banca ètica per a la gestió dels recursos econòmics de l'associació i % de recursos gestionats

8. Reptes de futur

L'últim apartat de l'informe fa referència als reptes de futur que les entitats consideren més importants. En el dia a dia, les entitats han de gestionar les situacions i possibles dificultats que es poden donar tant en relació a l'activitat com a la gestió organitzativa. En el qüestionari del Panoràmic s'han incorporat una sèrie de temes que habitualment preocupen a les organitzacions com són la base social, la comunicació, el finançament, etc. I que de fet ja van ser identificats en la primera edició del Panoràmic. En aquesta edició, s'ha demanat a les entitats que els endrecin per ordre de prioritats.

Els temes que preocupen les entitats en el seu dia a dia són, per ordre de prioritats, l'ampliació de la seva base social, la millora de la gestió interna de l'entitat i la millora de la comunicació i la difusió. Una prioritització que no dista substancialment respecte el conjunt de la ciutat de Barcelona, on coincideixen les cinc principals prioritats, malgrat que a nivell de ciutat la millora de la gestió interna és la cinquena prioritats.

Infografia 2 Prioritats de les organitzacions en el seu dia a dia

- 1** Ampliar la base social
- 2** Millorar la gestió interna de l'entitat
- 3** Millorar la comunicació i difusió
- 4** Assolir els objectius missionals
- 5** Disposar de locals i espais
- 6** Diversificar les fonts de finançament
- 7** Millorar les relacions amb les Administracions Públiques
- 8** Relleus en la junta directiva/òrgans de govern
- 9** Altres

Les organitzacions consultades del districte de Les Corts identifiquen com a principals reptes del món associatiu l'ampliació de la base social, el reconeixement social i de les administracions, alhora que la consolidació del finançament. Cal destacar que aquests reptes fan referència al conjunt del món no lucratiu i no en el cas individual de cada entitat. Unes prioritats que coincideixen amb els cinc primers reptes que es manifesten al conjunt de les entitats de Barcelona, tot i que al conjunt de la ciutat el repte del reconeixement social i de les administracions es situa en quarta posició i el repte del model propi de fiscalitat es situa en cinquena posició.

Infografia 3 Reptes del conjunt d'entitats de Les Corts

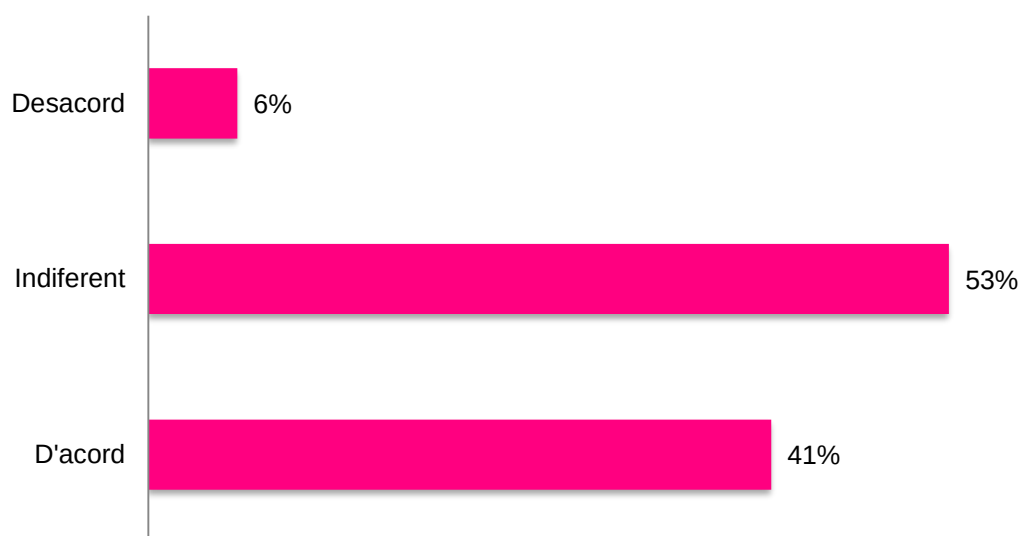
- 1** Ampliació i implicació de la base social
- 2** Reconeixement social i de les administracions públiques
- 3** Consolidar el finançament
- 4** Desenvolupament d'un model propi de fiscalitat
- 5** Treball en xarxa i col·laboració amb diferents agents socials
- 6** Creació d'una agència de mecenatge
- 7** Creació d'una agència de comunicació associativa
- 8** Modificació del reglament d'espectacles públics i activitats recreatives
- 9** Millora del treball d'incidència política
- 10** Extensió del codi ètic de les Associacions a l'àmbit català
- 11** Altres

"Posar en valor econòmic el treball del voluntariat".

Extret de les preguntes obertes

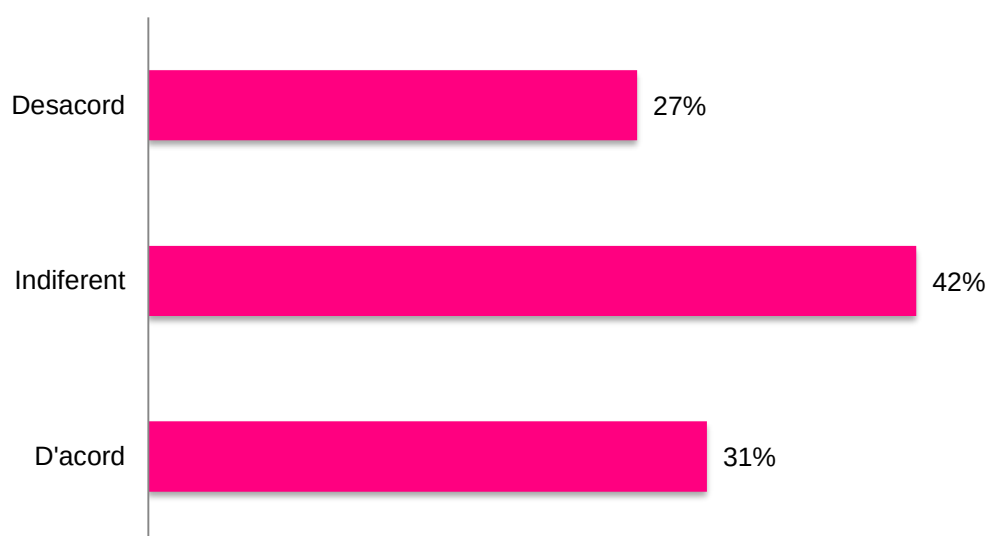
Per altra banda, en aquesta edició del Panoràmic s'han fet una sèrie de preguntes d'opinió en les quals es demanava el grau d'acord amb diferents afirmacions. En primer lloc s'ha preguntat si el canvi de denominació de la "Mostra d'associacions" de les festes de la Mercè per "l'Associa't a la Festa" ha estat positiu. En la majoria dels casos, les entitats es manifesten indiferents davant d'aquest canvi -53%- seguides de les que mostren un posicionament favorable -41%-. Una posició amb certes diferències respecte al conjunt de la ciutat de Barcelona, on tant les entitats que es mostren indiferents com les que ho fan de forma favorable representen el 42% de les organitzacions consultades.

Gràfic 39 Grau d'acord amb la següent afirmació: “El canvi de la “Mostra d'associacions” de les festes de la Mercè per “l'Associa't a la Festa ha estat positiu””

D'altra banda, també s'ha preguntat si les entitats consideren que d'ençà de les darreres eleccions municipals, la seva relació i interlocució amb el consistori ha millorat. En el cas de Les Corts, el 42% de les organitzacions consultades es mostren indiferents, el 31% consideren que ha millorat la seva relació i interlocució i el 27% no estan d'acord amb aquesta afirmació. Una vegada més, el posicionament de les entitats del districte davant d'aquesta afirmació mostra diferències relatives respecte el conjunt de la ciutat de Barcelona, on el 50% de les entitats es manifesta indiferent, el 30% està d'acord i el 20% en contra.

Gràfic 40 Grau d'acord amb la següent afirmació: “D'ençà de les darreres eleccions municipals, la nostra relació i interlocució amb el consistori ha millorat.”

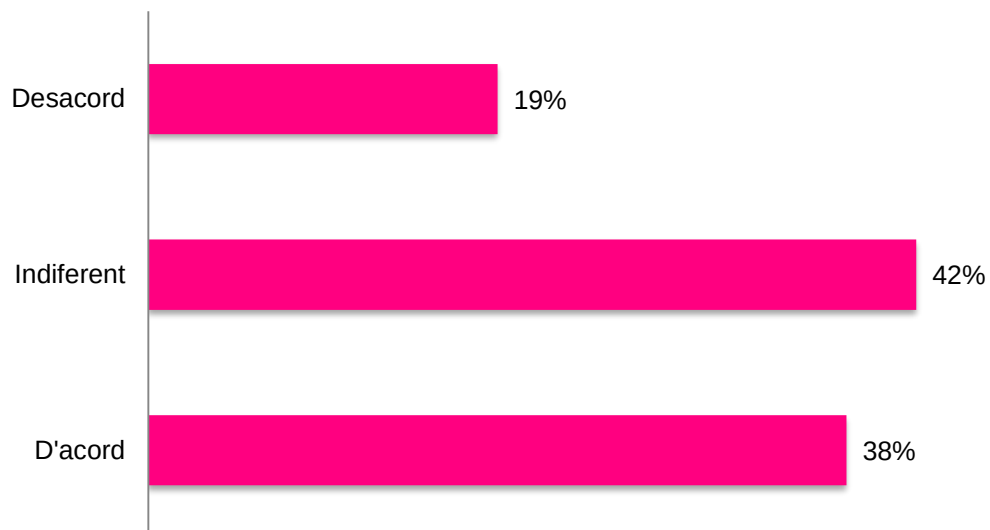
També s'ha preguntat si les entitats creuen que les administracions públiques haurien de reconèixer en els reglaments de participació ciutadana els processos participatius impulsats per la mateixa ciutadania i les associacions. En aquest cas, el 97% de les organitzacions consultades de Les Corts es manifesten d'acord amb aquesta afirmació i en la mateixa línia que al conjunt de la ciutat de Barcelona.

Gràfic 41 Grau d'acord amb la següent afirmació: "Les administracions públiques haurien de reconèixer en els reglaments de participació ciutadana els processos participatius impulsats per la mateixa ciutadania i les associacions."

Per últim, s'ha preguntat l'opinió sobre si es considera que l'oferta formativa adreçada a les entitats i a la base social és l'adequada tant en continguts com en formats. En aquest cas, el 38% de les organitzacions del districte consultades consideren que la formació és adequada, i el 42% es mostren indiferents. Unes respostes que mostren certes diferències respecte el conjunt de la ciutat, on el 46% de les entitats consultades considera que l'oferta formativa és adequada, i el 37% es mostren indiferents.

Gràfic 42 Grau d'acord amb la següent afirmació: “L’oferta formativa adreçada a les entitats i a la seva base social és l’adequada tant en continguts com en formats”

9. Annexos

9.1 Fitxa tècnica

- Autor/es: Fidel Gonzalez i Hungria Panadero
- Tipus d'estudi: quantitatiu
- Àmbit: districte de Les Corts de la ciutat de Barcelona
- Univers: organitzacions sense ànim de lucre
- Marc: organitzacions sense ànim de lucre amb possibilitat de contacte
- Dimensió de la mostra: 92
- Nivell d'error: per un nivell de confiança del 95,5% i en situació de màxima indeterminació ($p=q=0,5$) el error màxim és del $\pm 8,6\%$.
- Recollida de respostes: de setembre a desembre de 2016.
- Recollida d'informació: aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu.
- Tractament de les dades: depuració de dades, càlcul i recodificació de variables.
- Anàlisi: estadística descriptiva, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig.
- Dades de referència: l'any de referència és 2015 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp.

9.2 Entitats impulsores

Coordinació

El Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) és la plataforma d'associacions de la ciutat. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona, tot construint un espai de participació, vertebració –territorial i sectorial- i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

Impulsat conjuntament amb:

L'Observatori del Tercer Sector (OTS) és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social “la Caixa” té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluable i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

9.3 Fonts consultades

Ajuntament de Barcelona. Districte a districte. Història dels districtes.

Ajuntament de Barcelona. Departament d'Estadística. Observatori de districtes.

Corts, S.;Montaña, O., Torra, R. (2012) *Segon Congrés d'Associacions de Barcelona. Memòria 2010-2011*. Barcelona. Consell d'Associacions de Barcelona.

Llei 25/2015 del 30 de juliol, del voluntariat i del foment de l'associacionisme. COGC 6930, 07/08/2015.

Informes Panoràmic 2014 i 2015. www.elpanoramic.org

Agraïments

Gràcies a totes les entitats participants per fer possible aquesta recerca i col·laborar així en l'enfortiment del món no lucratiu. Gràcies també a les federacions implicades en el Panoràmic per donar empenta a la recollida de respostes i per les aportacions en el disseny del qüestionari.

El projecte no hauria estat possible sense el treball de totes les persones de l'equip del Panoràmic així com del suport de les institucions i administracions públiques.

Gràcies a tots i totes!